

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV BRATISLAVA

Č.: VHÚ-117/2021

Výtlačok jediný!

Počet listov: 44

Počet príloh: -/-

Schvaľujem.
riaditeľ Vojenského historického ústavu
plk. Mgr. Miloslav Čaplovič, PhD.
Bratislava 16. apríla 2021

VÝROČNÁ SPRÁVA VOJENSKÉHO HISTORICKÉHO ÚSTAVU ZA ROK 2020

Bratislava 2021

VÝROČNÁ SPRÁVA VOJENSKÉHO HISTORICKÉHO ÚSTAVU ZA ROK 2020

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

<i>Názov organizácie:</i>	Vojenský historický ústav
<i>Sídlo organizácie:</i>	Bratislava, Krajná 27 (PSČ 821 04)
<i>Rezort:</i>	Ministerstvo obrany SR
<i>Forma hospodárenia:</i>	štátna rozpočtová organizácia
 <i>Riaditeľ VHÚ:</i>	 plk. Mgr. Miloslav ČAPLOVIČ, PhD.
 Členovia vedenia:	
<i>Riaditeľ odboru VHV</i> <i>- zástupca riaditeľa VHÚ:</i>	PhDr. Peter ŠUMICHRASŤ, PhD.
<i>Riaditeľ VHM:</i>	pplk. Ing. Milan KUBIZNIAK
<i>Riaditeľ VHA:</i>	Mgr. Peter KRALČÁK, PhD.
<i>Riaditeľ Odboru FPALZS VHÚ:</i>	neobsadená
<i>Vedúca oddelenia finančného a</i> <i>personálneho zabezpečenia VHÚ:</i>	Mgr. Alena BALÁŽIKOVÁ
<i>Vedúci oddelenia logistického</i> <i>zabezpečenia a služieb VHÚ:</i>	Ing. Štefan KUKUMBERG

**KONTAKTNÉ ADRESY,
TELEFONICKÉ A FAXOVÉ SPOJENIE**

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV („VHÚ“)

Krajná 27

821 04 Bratislava

tel./02/48207703, fax./02/48207719

vhu@vhu.sk

ODBOR VOJENSKOHISTORICKÝCH VÝSKUMOV VHÚ („OVHV VHÚ“)

Krajná 27

821 04 Bratislava

tel./02/48207703, fax./02/48207719

ovhv@vhu.sk

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ARCHÍV („VHA“)

Krajná 27

821 04 Bratislava

tel./fax./02/48207720

vha@vhu.sk

VOJENSKÉ HISTORICKÉ MÚZEUM („VHM Piešťany“)

Orviská cesta, LDS F-6

921 01 Piešťany

tel./033/7913804, fax 033/7913854

vhmpiestany@vhu.sk

MÚZEJNÉ ODDELENIE SVIDNÍK VHM („VHM - Mo Svidník“)

Bardejovská 14

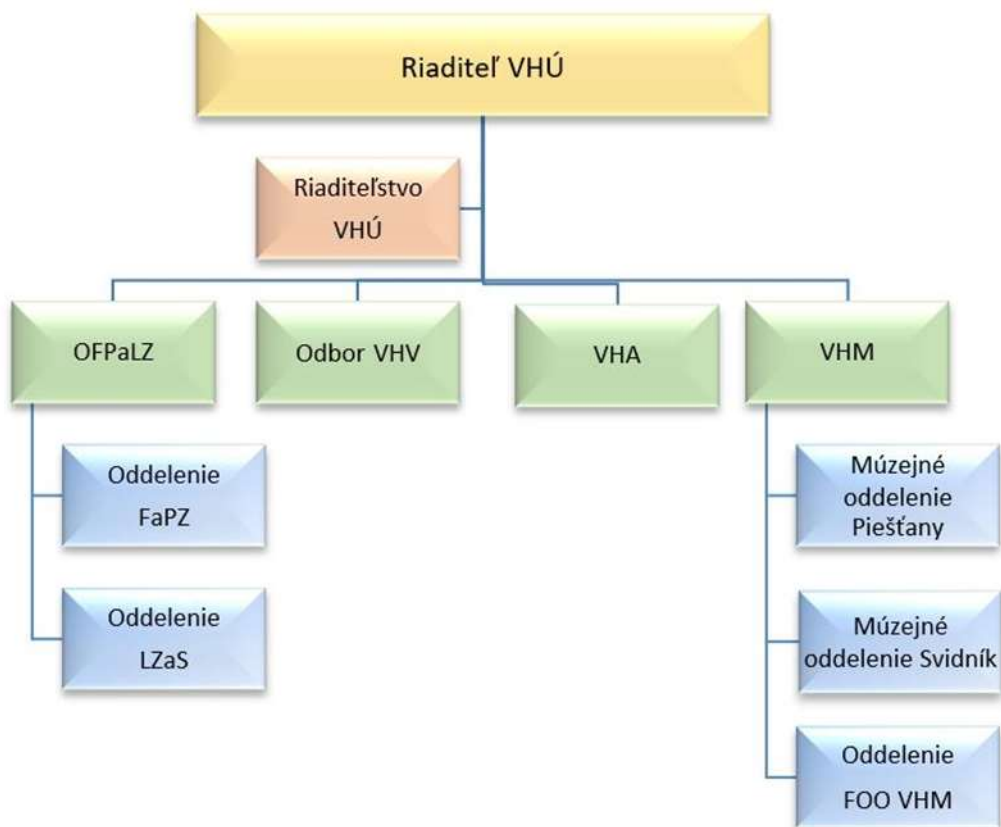
089 01 Svidník

tel. 054/7521398

vhmsvidnik@vhu.sk

Vojenský historický ústav bol zriadený rozkazom ministra obrany SR (RMO) č. 27 z 26. apríla 1994 s účinnosťou od 1. mája 1994 ako vedecko-výskumné, archívne a múzejné zariadenie Ministerstva obrany SR pre oblasť vojenskej histórie. Zriaďovacou listinou č. 50 021/1997 a RMO č. 99/1997 bol s účinnosťou od 1. januára 1998 transformovaný a zriadený ako štátna rozpočtová organizácia.

ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA VHÚ

* **Riaditeľstvo VHÚ Bratislava:**

- vedúci starší dôstojník – odborný špecialista VHÚ
- dôstojníčka riaditeľstva VHÚ
- odborný referent (VS) VHÚ
- riaditeľ odboru finančného, personálneho a logistického zabezpečenia VHÚ
- oddelenie logistického zabezpečenia a služieb VHÚ
- oddelenie finančného a personálneho zabezpečenia VHÚ

Dislokácia pracovísk VHÚ:

Bratislava

- riaditeľstvo VHÚ
- Odbor vojensko-historických výskumov
- Vojenský historický archív
- Odbor finančného, personálneho a logistického zabezpečenia

Piešťany

– Vojenské historické múzeum (riaditeľstvo VHM, múzejné oddelenie VHM, oddelenie fyzickej ochrany objektov VHM)

Svidník

– múzejné oddelenie Vojenského historického múzea

2. POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD VHÚ

2.1 POSLANIE VHÚ

A/ zabezpečiť rozvoj

- ▶ slovenskej vojenskej historickej vedy v súlade so štátnou vednou politikou a koncepciou rozvoja vojenskej vedy,
- ▶ vojenského archívnictva v súlade so zákonom č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a vyhláškou Ministerstva vnútra SR č. 628/2002 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- ▶ vojenského múzejníctva v súlade so zákonom č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty, ako aj o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 34/2019 Z. z., výnos Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 10. augusta 2015 č. MK-2544/2015-110/11648 o podrobnostiach vykonávania základných odborných činností v múzeách a galériách a o evidencii predmetov kultúrnej hodnoty,
- ▶ špecializovanej vedeckej knižnice a knižničných služieb v súlade so zákonom č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z.,
- ▶ vojenskohistorických služieb,
- ▶ všestrannej starostlivosti o národné kultúrne pamiatky a kultúrne pamiatky v správe VHÚ v súlade so zákonom č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a zákonom č. 130/2005 Z. z. o vojnových hrobách v znení neskorších predpisov.

B/ realizovať súčinnosť aktivít so zložkami MO SR pri zabezpečovaní

- uznesení vlády SR z oblasti ochrany a revitalizácie národného kultúrneho dedičstva v rezorte ministerstva obrany,
- priebežnej realizácie Protokolu medzi Ministerstvom obrany SR a Ministerstvom obrany ČR o rozdelení archívnych fondov a spisových celkov Československej armády a ich spoločnom využívaní z 26. októbra 1995,
- zastupovania Ministerstva obrany SR v komisii Ministerstva vnútra SR na prípravu dvojstranných medzištátnych dohôd o vojnových hrobách,
- odborného dohľadu nad vyradovaním registratúrnych záznamov v rezorte ministerstva obrany,
- spracovania návrhov rozkazov prezidenta SR k významným historickým výročiam, ako aj činnosti Rady pre vojenskú symboliku Ministerstva obrany SR,
- spracovania návrhov vystúpení ministra obrany na podujatiach súvisiacich s vojenskohistorickou problematikou (historické výročia, stretnutia s účastníkmi odboja a veteránmi),

- spracovania návrhov odpovedí na žiadosti a návrhy adresované ministrovi obrany SR, vzťahujúce sa na oblasť vojenských dejín a tradícií, resp. realizovať ich priame vybavovanie,
- spracovania odborných stanovísk k návrhom na povyšovanie účastníkov národného boja za oslobodenie,
- vojenského vzdelávania a výchovy (publikačná činnosť, prednášky),
- zriaďovania siení cti a slávy (odborná, metodická a materiálna pomoc),
- udeľovania čestných a historických názvov vojenským útvarom (odborné stanoviská),
- tvorby vojenskej symboliky (odborné stanoviská, návrhy).

2.2 PÔSOBNOSŤ A ÚLOHY ODBORNÝCH ORGANIZAČNÝCH ZLOŽIEK VHÚ

ODBOR VOJENSKOHISTORICKÝCH VÝSKUMOV

Špecializovaná zložka VHÚ pre vedecký výskum a spracovávanie dejín vojenstva a vojenských dejín Slovenska od najstarších čias po súčasnosť. Zodpovedá za rozvoj slovenskej vojenskej historickej vedy a prezentáciu jej výsledkov na Slovensku i v zahraničí, za rozvíjanie spolupráce s príbuznými vedeckými pracoviskami Slovenskej akadémie vied, vysokými školami na Slovensku a medzinárodnej vedeckej spolupráce v oblasti vojenskej historickej vedy.

Hlavné úlohy odboru:

- zabezpečovať špecializovaný základný a aplikovaný vojensko-historický výskum,
- riešiť metodické a metodologické otázky slovenskej vojenskej historickej vedy,
- spracovávať výsledky výskumu vo forme syntetických prác, monografií, štúdií, vedeckých statí, referátov, podkladov a expertíz,
- popularizovať vojenské dejiny Slovenska odbornými článkami, prednáškovou činnosťou, besedami a rôznymi formami prezentácie v tlačových a elektronických médiách.

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ARCHÍV

VHA je v zmysle zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov verejným štátnym archívom, začleneným do skupiny špecializovaných verejných archívov. V systéme vojenského archívnictva a registratúr má postavenie konečného archívu s celoštátnou pôsobnosťou. Jeho súbory archívnych dokumentov, archívnych fondov a archívnych zbierok sú súčasťou archívneho dedičstva Slovenskej republiky.

Vojenský historický archív:

- sústreďuje a uchováva písomné archívne dokumenty a iné formy záznamov trvalej dokumentačnej hodnoty, ktoré vznikli činnosťou vojenských ústredných orgánov, vojenských veliteľstiev, vojenských útvarov, inštitúcií a zariadení, ktoré v minulosti mali alebo v súčasnosti majú sídlo na území Slovenska, t. j. c. a k. rakúsko-uhorskej armády do roku 1918, česko-slovenskej armády v rokoch 1918 – 1939, slovenskej armády v rokoch 1939 – 1945, česko-slovenskej armády v rokoch 1945 – 1992 a Armády SR, resp.

Ozbrojených síl SR po roku 1993, zabezpečuje ich uloženie, ochranu, ošetrovanie, odborné spracovanie a sprístupňovanie,

- ochraňuje archívne dokumenty, ktoré vznikli činnosťou orgánov a osobností prvého a druhého česko-slovenského odboja (1914 – 1918, 1939 – 1945), ako aj ďalšie písomnosti, archívne a špeciálne zbierky týkajúce sa vojenských dejín Slovenska, kmeňové doklady vojenských osôb (vojakov a poddôstojníkov od ročníka narodenia 1911),
- zhromažďuje a uchováva historické vojenské predpisy, fotografie, vojensko-historické a vojenskoodborné práce, filmy, mikrofilmy, mapy a rôzne tlačoviny,
- preberá od Vojenského archívu – centrálnej registratúry MO SR spisové fondy a celky po uplynutí príslušnej lehoty uloženia, uskutočňuje dohľad nad vyradovacím konaním registratúrnych záznamov vo Vojenskom archíve – centrálnej registratúre MO SR a vo všetkých útvaroch ozbrojených síl SR,
- rozvíja spoluprácu s archívmi na území SR, ako aj s pracoviskami Vojenského ústredného archívu Armády ČR v Prahe a Olomouci, ako aj s ďalšími špecializovanými archívmi (napr. Maďarská republika, Spojené štáty americké, Belgické kráľovstvo...).

Hlavné úlohy VHA:

- vykonávať predarchívnu starostlivosť a preberať archívne dokumenty od ich pôvodcu alebo vlastníka,
- evidovať archívne dokumenty, ktoré archív prebral, udržiavať evidenciu v súlade so skutočným stavom a oznamovať zmeny v evidencii,
- ochraňovať archívne dokumenty,
- sprístupňovať archívne dokumenty, vrátane vypracúvania archívnych pomôcok,
- umožňovať výkon štátneho odborného dozoru,
- umožňovať prístup k archívnym dokumentom, archívnym pomôckam a evidencii archívnych dokumentov,
- vypracúvať program vyhotovovania konzervačných kópií archívnych dokumentov,
- poskytovať archívne služby.

VOJENSKÉ HISTORICKÉ MÚZEUM

VHM Piešťany je štátne múzeum zriadené v súlade so zákonom č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty, ako aj o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 34/2019 Z. z., a zaregistrované na Ministerstve kultúry SR (registračná listina č. MK: 2156/98 – 400) ako špecializované štátne múzeum s celoslovenskou pôsobnosťou.

Odborné zameranie a špecializácia VHM Piešťany v zmysle ustanovení registračnej listiny spočíva v zhromažďovaní, odbornom spracovaní a sprístupňovaní zbierkových predmetov dokumentujúcich dejiny vojenstva a vojenskej dejiny Slovenska. V oblasti svojej špecializácie vo vzťahu k iným múzeám plní funkciu metodického centra.

Hlavné úlohy VHM Piešťany:

- akvizičná činnosť v oblasti svojej špecializácie,
- vedenie odbornej evidencie:
  - chronologická evidencia – 1. stupeň,
  - katalogizácia – 2. stupeň,

- zabezpečovanie všestrannej ochrany a bezpečnosti budov a priestorov, v ktorých sú zbierkové predmety uložené,
- odborná ochrana zbierkových predmetov, ich základné ošetrovanie, konzervovanie a reštaurovanie,
- preventívna ochrana a odborné uloženie zbierkových predmetov,
- ochrana zbierkových predmetov pri ich premiestňovaní, sprístupňovaní a využívaní,
- kategorizácia zbierkových predmetov,
- revízia zbierkových predmetov,
- poskytovanie údajov do centrálnej evidencie zbierkových predmetov,
- využívanie a sprístupňovanie zbierkových predmetov formou:
  - stálych expozícií,
  - dlhodobých, krátkodobých a putovných výstav,
  - publikačnej a edičnej činnosti,
  - kultúrno-vzdelávacích aktivít,
  - vedeckovýskumnej činnosti.
- zabezpečovanie základnej ochrany národných kultúrnych pamiatok vojnových cintorínov s pamätníkmi na Dukle a vo Svidníku, kultúrnej pamiatky v Tokajíku a objektov areálu VHM v zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a zákona č. 130/2005 Z. z. o vojnových hrobách v znení neskorších predpisov.

2.3 STREDNODOBÝ VÝHLAD VHÚ

Priority:

- ▶ rozvíjať VHÚ ako inštitúciu efektívne integrujúcu špecializované vojenskohistorické pracoviská rezortu ministerstva obrany a dosahujúcu vo vojenskej historickej vede, vojenskom archívnictve a múzejníctve výsledky porovnateľné s inštitúciami obdobného zamerania v Slovenskej republike i v zahraničí;
- ▶ zabezpečovať rozvoj slovenskej vojenskej historickej vedy ako systému poskytujúceho najnovšie poznatky z vojenskej histórie pre potreby vzdelávania a výchovy;
- ▶ dobudovaním nových depozitov skvalitniť komplexnú odbornú starostlivosť o archívne dokumenty, zvýšiť úroveň ich odborného spracúvania a poskytovania archívnych služieb;
- ▶ v rámci pridelených rozpočtových prostriedkov v podmienkach VHM usilovať sa o splnenie strategických cieľov; stratégiu rozvoja múzeí a galérií v Slovenskej republike do roku 2021, pokračovať vo výstavbe VHM tak, aby svojim kultúrno-vzdelávacím a výchovným pôsobením bolo schopné efektívne prispievať k poznávaniu a popularizácii vojenských dejín Slovenska;
- ▶ pokračovať v rozvíjaní spolupráce s vojensko-historickými inštitúciami Severoatlantickej aliancie aktívnou účasťou na práci Euroatlantickej pracovnej skupiny pre štúdium vojnových konfliktov (CSWG), i na základe rozvoja dvojstrannej spolupráce s vojensko-historickými inštitúciami jeho členských krajín, aktívne pôsobiť v Medzinárodnej komisii pre vojenské dejiny (C.I.H.M.);
- ▶ pokračovať v skvalitňovaní technického a materiálneho vybavenia pracovísk VHÚ s dôrazom na postupné budovanie automatizovaného systému uloženia, spracúvania, vyhľadávania a poskytovania vedeckých, archívnych a múzejných informácií.

A/ V oblasti vedecko-výskumnej činnosti

- ▶ základný vedecký výskum rozvíjať v súlade s dlhodobým programom výskumu, konkretizovaným v projektoch výskumu, ako systematickú činnosť s cieľom rozšíriť

poznatky o dejinách vojen a ozbrojených konfliktov, vývoji armády, vojenského umenia, vojensko-teoretického myslenia, zbraní a vojenskej techniky;

- ▶ zvýšiť podiel základného výskumu vojenských dejín Slovenska v období po skončení druhej svetovej vojny;
- ▶ vstupovať do celoštátnych vedeckých projektov garantovaných Slovenskou akadémiou vied, resp. jej Historickým ústavom a sektorom univerzít a vysokých škôl;
- ▶ intenzívnejšie rozvíjať medzinárodnú spoluprácu na báze riešenia spoločných vedeckých projektov s partnerskými organizáciami a inštitúciami doma i v zahraničí;
- ▶ usilovať sa o účinnejšie prepojenie základného a aplikovaného výskumu s vyústením do efektívneho využívania ich výsledkov v spoločenskej praxi pri formovaní historického vedomia občanov, ich pozitívneho vzťahu k ozbrojeným silám a pri skvalitňovaní procesu vzdelávania a výchovy príslušníkov Ozbrojených síl SR.

B/ V archívnej činnosti

- ▶ skvalitniť podmienky uloženia ochrany archívnych fondov a zbierok;
- ▶ zvýšiť kvalitu spracovávania odbornej evidencie archívnych dokumentov a archívnych pomôcok (inventáre, katalógy);
- ▶ skvalitniť informovanie verejnosti o archívnych fondoch a zbierkach prostredníctvom publikovania informačných správ (po ukončení archívneho spracovania fondu alebo zbierky);
- ▶ vytvoriť technické podmienky na spracovávanie archívnych materiálov na elektronických nosičoch;
- ▶ vytvárať podmienky na postupné reštaurovanie a konzervovanie poškodených archívnych dokumentov s uprednostnením archívnych dokumentov I. a II. kategórie,
- ▶ vytvárať špeciálne zbierky slovacikálnych militárií získaných zo zahraničných archívov.

C/ V múzejnej činnosti

- ▶ v činnosti komisie na tvorbu zbierok sústrediť pozornosť na získavanie zbierkových predmetov z obdobia 18. – 20. storočia;
- ▶ doplnením a modernizáciou technického vybavenia pracovísk vytvoriť podmienky na spracovávanie múzejnej evidencie v elektronickej forme a na skvalitnenie odbornej ochrany zbierkových predmetov;
- ▶ zvýšiť úroveň múzejnej komunikácie s verejnosťou prostredníctvom múzejných prezentačných prostriedkov;
- ▶ skvalitniť odbornú spoluprácu s múzeami, ktoré disponujú predmetmi dokumentujúcimi vývoj vojenstva, a so Zväzom múzeí na Slovensku.

D/ V personálnej oblasti

- ▶ zvyšovať kvalifikáciu vedeckých pracovníkov formou doktorandského štúdia a získavania vedeckých kvalifikačných stupňov;
- ▶ zvyšovať kvalifikáciu múzejných a archívnych pracovníkov formou špecializovaných kurzov a školení;
- ▶ usilovať sa o zvýšenie, resp. udržanie plánovaných tabuľkových počtov VHÚ tak, aby bol schopný požadovaným spôsobom plniť úlohy vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti múzejníctva a archívniectva.

3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE

Vzhľadom na skutočnosť, že VHÚ nemá uzavretý kontrakt podľa Návrhu opatrení na vypracúvanie kontraktov medzi ústrednými orgánmi a organizáciami v ich pôsobnosti (materiál schválený uznesením vlády SR č. 1067 z 20. 12. 2000), túto časť výročnej správy nevypracúva.

4. ČINNOSŤ VHÚ A JEHO NÁKLADY

VHÚ komplexne riadi, všestranne zabezpečuje a koordinuje činnosť troch vojensko-historických pracovísk:

- vedecko-výskumného (odbor vojensko-historických výskumov),
- archívneho (Vojenský historický archív),
- múzejného (Vojenské historické múzeum).

4. 1 Hlavné činnosti VHÚ

- a)** základný a aplikovaný výskum v oblasti vojenských dejín Slovenska;
- b)** realizácia výsledkov vedeckej a odbornej práce v odborných domácich i zahraničných časopisoch a publikáciách prostredníctvom vlastnej edičnej činnosti, referátov na vedeckých podujatiach doma i v zahraničí, bibliografickej, vedecko-informačnej, archívnej služby a výstavnej činnosti;
- c)** zhromažďovanie, ochrana, odborné spracovávanie a sprístupňovanie písomných a hmotných pamiatok z dejín vojenstva, vojenských dejín Slovenska a Slovákov od najstarších čias až po súčasnosť;
- d)** spracovávanie odborných expertíz a podkladov pre nadriadené zložky rezortu ministerstva obrany, ústredné orgány štátnej správy;
- e)** nadobúdanie, odborná evidencia a ochrana múzejných zbierkových predmetov, vytváranie sprievodnej odbornej dokumentácie;
- f)** využívanie, sprístupňovanie a prezentácia zbierkových predmetov formou expozičnej, výstavníckej, publikačnej, kultúrno-vzdelávacej a osvetovej činnosti;
- g)** uchovávanie archívnych dokumentov, t. j. písomností a iných foriem záznamov trvalej hodnoty pochádzajúcich z činnosti Ministerstva obrany SR, Generálneho štábu OS SR, vojenských veliteľstiev a telies, ktoré mali alebo majú sídlo na území Slovenska, odhliadnuc od formy štátneho útvaru;
- h)** budovanie špecializovanej vedeckej knižnice;
- i)** rozvíjanie spolupráce s pracoviskami a stavovskými organizáciami príbuzných vedných odborov, s vysokými školami, múzeami a archívmi na území SR;
- j)** spolupráca so zahraničnými inštitúciami a medzinárodnými organizáciami podobného odborného zamerania, rozvíjanie medzinárodnej spolupráce vo vede a výskume, v archívnej a múzejnej oblasti, najmä v rámci C.I.H.M. (Medzinárodný výbor pre vojenskú históriu) a Euroatlantickej pracovnej skupiny pre štúdium vojnových konfliktov (CSWG);
- k)** vydávanie odborného časopisu Vojenská história;
- l)** zabezpečovanie ochrany a využívania areálov národných kultúrnych pamiatok – vojnových cintorínov s pamätníkmi na Dukle a vo Svidníku, pamätného miesta v Tokajíku a vojnového cintorína nemeckých vojakov v Hunkovciach.

4.2. Produkty VHÚ

Publikácie (syntézy, monografie, zborníky), časopis *Vojenská história*, vedecké konferencie, sympóziá, semináre, vedecké štúdie, referáty, prednášky, odborné expertízy, posudky, podkladové materiály, vedecko-informačné a vojensko-historické služby, konzultačná činnosť.

Archívne fondy, archívne pomôcky, archívne služby a správne úkony (vybavovanie žiadostí – odpisy archívnych dokumentov, výpisy z nich, potvrdenia, atď.), vyrad'ovacie konanie.

Fondy múzejných zbierkových predmetov, odborná múzejná evidencia, stále múzejné expozície vo Svidníku a v Piešťanoch, krátkodobé výstavy, metodická a materiálna pomoc vojenským telesám pri zriaďovaní siení cti a slávy.

Údržba, konzervovanie, opravy a rekonštrukcie objektov národných kultúrnych pamiatok na Dukle a vo Svidníku, kultúrnych pamiatok v Tokajíku, Hunkovciach a Piešťanoch, ich sprístupňovanie verejnosti.

4.3. Náklady na činnosť VHÚ

Náklady VHÚ na realizáciu činnosti v rámci jeho pôsobnosti, ako vedecko-výskumného, archívneho a múzejného zariadenia Ministerstva obrany SR pre oblasť vojenskej histórie, sú podrobne rozpracované v kapitole 5 „*Rozpočet organizácie*“.

5. ROZPOČET ORGANIZÁCIE

5.1. PLNENIE ZÁVÄZNÝCH UKAZOVATEĽOV ROZPOČTU

5.1.1 Zhodnotenie zamestnanosti

Schválené priemerné evidenčné počty:

- profesionálnych vojakov: 7
- zamestnanci pri výkone práce vo verejnom záujme: 69.

Skutočné priemerné evidenčné počty:

- profesionálnych vojakov: 5
- zamestnanci pri výkone práce vo verejnom záujme: 66,94.

Tab.: Prehľad dočasnej práceneschopnosti profesionálnych vojakov:

Doba práceneschopnosti	Počet poberateľov / počet dní
Práceneschopnosť do 10 dní	1/10
Práceneschopnosť nad 10 – 21 dní	2/40
Práceneschopnosť nad 21 dní	0/0

Tab.: Prehľad dočasnej práceneschopnosti zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme:

Doba práceneschopnosti	Počet poberateľov / počet dní
Práceneschopnosť do 10 dní	7/49
Práceneschopnosť nad 10 – 21 dní	6/102
Práceneschopnosť nad 21 dní	5/475

5.1.2 Rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtových prostriedkov

Rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtových prostriedkov na rok 2020, ktorý bol VHÚ pridelený Úradom správy rozpočtovej kapitoly Ministerstva obrany SR („USRK MO SR“).

	v €
PRÍJMY SPOLU	13 583
VÝDAVKY SPOLU	2 336 260
I. BEŽNÉ VÝDAVKY /600/	2 336 260
1. Limit miezd, platov, služobných príjmov a OOV /610/	1 118 875
2. Poistné a príspevok NÚP /620/	416 531
3. Tovary a ostatné služby /630/	767 612
4. Bežné transfery /640/	33 242
II. KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY /700/	0

5.1.3 Rozpočtové opatrenia

V priebehu roka 2020 bolo vykonaných 21 rozpočtových opatrení, čím sa bežné výdavky RO VHÚ v roku 2020 navýšili takto:

ROZPOČTOVÉ OPATRENIA	v €
– v kategórii 610 – zvýšenie o sumu	100 224
– v kategórii 620 – zvýšenie o sumu	15 483
– v kategórii 630 – zvýšenie o sumu	392 253
– v kategórii 640 – zvýšenie o sumu	8 122
– v kategórii 700 – zvýšenie o sumu	146 693

Vykonanými rozpočtovými opatreniami USRK MO SR bol rozpočet VHÚ upravený nasledovne:

	v €
PRÍJMY SPOLU	13 583,00
VÝDAVKY SPOLU	2 999 035
I. BEŽNÉ VÝDAVKY /600/	2 852 342
1. Limit miezd, platov, služobných príjmov a OOV /610/	1 219 099
2. Poistné a príspevok NÚP /620/	432 014
3. Tovary a ostatné služby /630/	1 159 865
4. Bežné transfery /640/	41 364
II. KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY /700/	146 693

5.2 Príjmy rozpočtovej organizácie VHÚ

Plnenie príjmov RO VHÚ bolo v roku 2020 na **304,17 %**, rozpočtovej kapitoly.

Tab.: Príjmy RO VHÚ za rok 2020

Plánovaný príjem €	Upravený príjem €	Skutočný príjem €	Plnenie zo skutočného príjmu (%)
13 583,00	13 583,00	41 314,96	304,17

Plnenie príjmov z vlastníctva v roku 2020 tvoria najmä príjmy z prenájmu bytových a nebytových priestorov a prenájmu múzejných predmetov na základe platných zmlúv.

Rozpočtová položka 212 003 a 212 004

VHÚ prijal v roku 2020 plnenie z vlastníctva, najmä z prenájmu bytových a nebytových priestorov a prenájmu múzejných predmetov na základe platných zmlúv.

Rozpočtová položka 223 001

VHÚ prijal v roku 2020 plnenie z administratívnych a iných príjmov najmä z platieb za kópie archívnych dokumentov od obyvateľstva.

Rozpočtová položka 292 017 a 292 027

VHÚ prijal v roku 2020 plnenie z iných nedaňových príjmov, rastúce z dôvodu preplatkov za teplo, plyn a úhradu podielu zamestnancov za rok 2019 za jedálne kupóny prevzaté v mesiaci december 2019 a za predaj kovového odpadu. Iné nedaňové príjmy neboli plánované, nakoľko sa neočakávala úprava tarify za odbernú jednotku.

V porovnaní s rokom 2019 bol trend nedaňových príjmov v sledovanom období rastúci. VHÚ nemal za sledované obdobie prijaté žiadne granty a transfery do plnenia rozpočtu podľa § 23 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

5.3 Výdavky rozpočtovej organizácie VHÚ

V roku 2020 boli výdavky rozpočtovej organizácie VHÚ čerpané na 99,99 %. V roku 2020 bolo čerpanie bežných rozpočtových výdavkov nižšie, ako za rovnaké obdobie v roku 2019.

5.3.1 Výdavky rozpočtovej organizácie VHÚ podľa ekonomickej klasifikácie

Rozpočtová kategória, položka		Kód zdroj a	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet k 31.12.2020	Čerpanie k 31.12.2020	% čerpania k upravenému	% čerpania k schválenému
Mzdy, platy	610	111	1 118 875	1 219 099	1 219 096,82	99,99 %	108,96 %
Poistné a príspevok do poisťovní	620	111	416 531	432 014	431 831,39	99,95 %	103,67 %

Tovary a služby	630	111	767 612	1 159 865	1 159 838,82	99,99 %	151,10 %
Bežné transfery	640	111	33 242	41 364	41 361,90	99,99 %	124,43 %
Kapitálové výdavky	710	111	0	146 693	146 692,01	99,99 %	0%
VÝDAVKY – SPOLU	600+700		2 336 260	2 999 035	2 998 820,94	99,99 %	128,36

Tab. Výdavky spolu /600 + 700/ – v 2 998 820,94 €

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie rozpočtu v %	
				schválený	upravený
2 336 260	2 999 035	2 998 820,94	214,06	128,36	99,99

Tab. Mzdy, platy /610/ – v 1 219 096,82 €

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie rozpočtu v %	
				schválený	upravený
1 118 875	1 219 099	1 219 096,82	2,18	108,95%	99,99 %

Tab. Poistné a príspevok NÚP /620/ – v 431 831,39 €

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie rozpočtu v %	
				schválený	upravený
416 531	432 014	431 831,39	182,61	103,67 %	99,95 %

Tab. Tovary a služby /630/ – v 1 159 838,82 €

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie rozpočtu v %	
				schválený	upravený
767 612	1 159 865	1 159 838,82	26,18	151,09 %	99,99 %

Ekonomická kategória 631 – čerpanie vo výške 5889,87 €

V rámci prideleného limitu boli v rámci kat. 631 rozdelené finančné prostriedky nasledovne

631	Cestovné náhrady	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	99,98 %
631001	Tuzemské	12 855	4846	4845,22	0,78	99,98
631002	Zahraničné	14 000	122	121,95	0,05	99,96
631003	Pri dočasnóm pridelení na výkon práce	2 200	923	922,70	0,30	99,97

Čerpanie finančných prostriedkov v rámci kategórie 631 sa realizovalo v súlade s plánom zahraničných pracovných ciest, na zabezpečenie tuzemských pracovných a služobných ciest zamestnancov a profesionálnych vojakov dočasne vyčlenených na výkon služby a obligatórne náležitosti na zabezpečenie platby príplatku za návštevu rodiny profesionálneho vojaka.

Ekonomická kategória 632 – čerpanie vo výške 155 214,46 €

632	Energie, voda, komunikácie	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	100 %
632001	Energie	130 000	108204	108203,69	0,31	100
632002	Vodné, stočné	21 000	21110	21109,07	0,93	100
632003	Poštové služby	6 000	4793	4792,35	0,65	99,99
632004	Komunikačná infraštruktúra	4 500	11798	11797,66	0,34	100
632005	Telekomunikačné	7 000	9312	9311,69	0,31	100

Čerpanie finančných prostriedkov v rámci kategórie 632 sa realizovalo na základe zmluvných vzťahov s dodávateľmi a v súlade s plánom čerpania. Celkové čerpanie bolo vo výške 100 %.

Ekonomická kategória 633 – čerpanie vo výške 70 854,16 €

633	Materiál	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	100 %
633001	Interiérové vybavenie	1 197	1127	1126,80	0,20	99,98 %
633002	Výpočtová technika	3 200	3288	3287,60	0,40	99,99 %
633004	Prevádzkové stroje	1 000	2481	2480,40	0,60	99,98 %
633006	Všeobecný materiál	28 000	55911	55910,18	0,82	100 %
633009	Knihy, časopisy	4 600	4391	4390,85	0,15	100 %
633010	Pracovné odevy	6 000	2986	2985,75	0,25	99,99 %
633013	Softvér, licencie	2 300	603	602,68	0,32	99,95 %
633016	Reprezentačné	1 600	70	69,90	0,10	99,86 %

Čerpanie finančných prostriedkov v rámci kategórie 633 sa realizovalo na základe Plánu obstarávania a požiadaviek zamestnancov v súlade s plánom čerpania. Celkové čerpanie bolo vo výške 100 %.

Ekonomická kategória 634 – čerpanie vo výške 10 410,51 €

634	Dopravné	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	99,99 %
634001	Palivo, mazivá	7 500	5462	5461,23	0,77	99,99 %
634002	Servis, údržba	11 000	4950	4949,28	0,72	99,99 %
634005	Karty, známky	100	0	0	0	0 %
634006	Pracovné odevy	500	0	0	0	0 %

Čerpanie finančných prostriedkov v rámci kategórie 634 sa realizovalo na základe plánu obstarávania v súlade s plánom čerpania. Celkové čerpanie bolo vo výške 99,99 %.

Ekonomická kategória 635 – čerpanie vo výške 218 165,87 €

635	Rutinná a štandardná údržba	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	100 %
635002	Výpočtová technika	0	150	150	0	100 %
635004	Prevádzkových strojov, prístrojov	25 000	5884	5882,88	1,12	99,98 %
635006	Budov, objektov	50 000	212133	212132,99	0,01	100 %

Čerpanie finančných prostriedkov v rámci kategórie 635 bolo realizované na základe plánu obstarávania v súlade s plánom čerpania. Celkové čerpanie je vo výške 100 %.

Ekonomická kategória 636 – čerpanie vo výške 0 €

636	Nájomné za nájom	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	0 %
636003	Špeciálnych strojov, prístrojov	1 000	0	0	0	0 %

Na rozpočtovej položke nebolo realizované čerpanie finančných prostriedkov v hodnotenom období.

Ekonomická kategória 637 – čerpanie vo výške 699 303,95 €

637	Všeobecné služby	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	100 %
637001	Školenia, kurzy	2 000	636	635,80	0,20	99,97 %
637003	Propagácia, reklama	2 500	1340	1339,95	0,05	100 %
637004	Všeobecné služby	50 000	117278	117270,59	7,41	99,99 %
637005	Špeciálne služby	202 700	180511	180510,64	0,36	100 %
637006	Náhrady	19 250	5973	5972,63	0,37	99,99 %
637011	Štúdie, expertízy, posudky	1 000	1800	1800	0	100 %
637012	Poplatky a odvody	150	165	160,65	4,35	97,36 %
637014	Stravovanie	39 780	40336	40335,44	0,56	100 %
637015	Poistné	4 500	115	114,70	0,30	99,74 %
637016	Prídel do sociálneho fondu	14 580	13417	13416,21	0,79	99,99 %
637017	Provízia	700	683	682,55	0,45	99,93 %
637026	Odmeny a príspevky	8 500	8764	8763,36	0,64	99,99 %
637027	Odmeny a príspevky	25 000	18009	18008,62	0,38	100 %
637034	Zdravotníckym zariadeniam	800	2993	2992,05	0,95	99,97 %
637035	Dane	54 000	60597	60596,76	0,24	100 %
637036	Reprezentačné výdavky	1 600	0	0	0	0
637037	Vratky	0	0	0	0	0
637038	Nezrovnalosť	0	246 704	246 704	0	100 %

Na rozpočtovej položke sa v hodnotenom období realizovalo čerpanie finančných prostriedkov v súlade s plánom čerpania. Čerpanie vo výške 100 %.

Tab. Bežné transfery /640/ – v 41 361,90 €

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie rozpočtu v %	
				schválený	upravený
33 242	41 364	41 361,90	2,10	124,13	99,99

Na rozpočtovej položke bolo v hodnotenom období realizované čerpanie finančných prostriedkov v súlade s plánom čerpania. Čerpanie vo výške 99,99 %.

Tab. Čerpanie kapitálových výdavkov /700/ – v 146 692,01 €

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie rozpočtu v %	
				schválený	upravený
0	146 693	146 692,01	0,99	0	99,99

Na rozpočtovej položke sa v hodnotenom období realizovalo čerpanie finančných prostriedkov v súlade s plánom čerpania. Čerpanie vo výške 99,99 %.

5.3.2. Výdavky kapitoly hradené z európskych prostriedkov a spolufinancovania k nim

VHÚ v hodnotenom období nemal výdavky hradené z európskych prostriedkov a spolufinancovania k nim.

5.3.3 Účelové prostriedky

VHÚ v roku 2020 mal poskytnuté účelové prostriedky na zabezpečenie podujatí pri 75. výročí ukončenia 2. svetovej vojny:

Rozpis záväzných ukazovateľov:	83 966,00 €
Rozpočtové opatrenie:	žiadne
Účel na ktorý boli poskytnuté:	zabezpečenie podujatí pri príležitosti osláv 75. výročia ukončenia 2. svetovej vojny
Výška poskytnutých prostriedkov:	83 966,00 €
Čerpanie týchto prostriedkov:	83 966,00 €
Percentuálne čerpanie:	100 %
Dôvody nečerpania:	voľné prostriedky boli v rámci rozpočtového opatrenia predložené ako voľné zdroje

Tab.: Majetok v správe RO VHÚ Bratislava so stavom k 31. 12. 2020

DRUH MAJETKU	HODNOTA (v obstarávacích cenách)
013-Softvér	2 717 981,88 €
021-Stavby	10 537 287,70 €
022+024-Samostatne hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	1 302 641,80 €
023-Dopravné prostriedky	297 467,06 €
031-Pozemky	4 315 230,35 €
032-Umelecké diela a zbierky	761,79 €
DLHODOBÝ MAJETOK SPOLU	19 171 370,58 €

Na podsúvahových účtoch účtovná jednotka vedie nasledovný majetok:

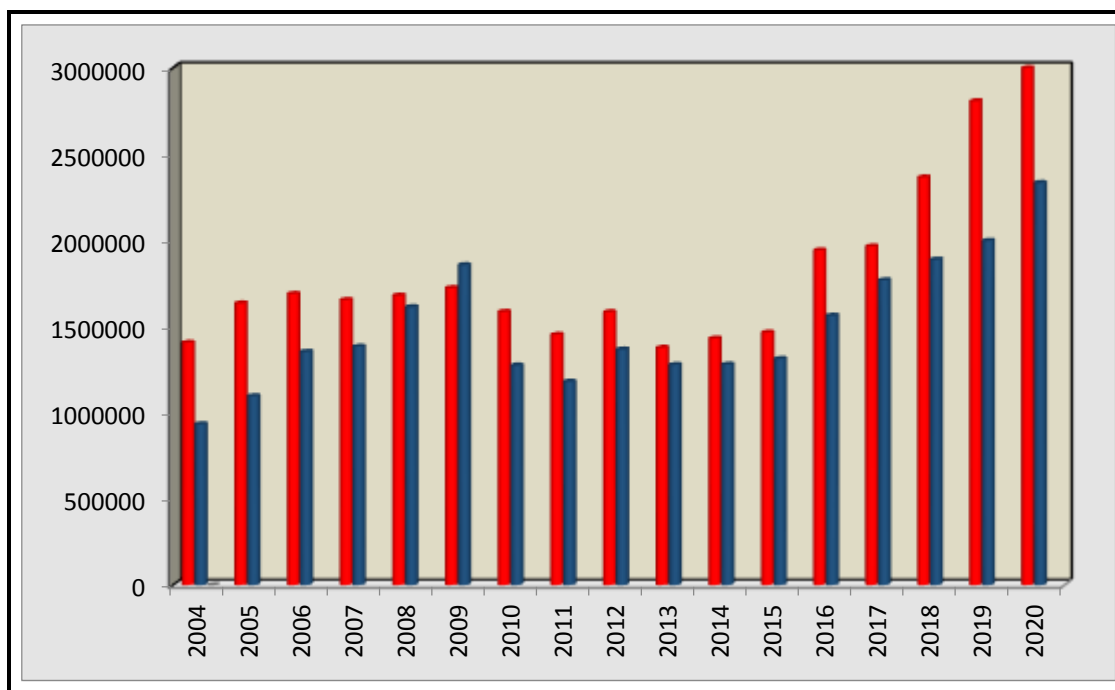
- 765.1-knižničný materiál	-	135 200,82 €
- 765.2-múzejný materiál	-	109 742 248,06 €
- 765.3-archívny materiál	-	182 902,90 €
- 765.4-OE – kultúrne pamiatky – nehnuteľné	-	3 908 233,38 €

V operatívnej evidencii (OE):

- 761-OE-zásoby	-	432 442,89 €
- 762-OE-drobný nehmotný majetok	-	17 410,68 €

Tab.: Vývoj rozpočtu VHÚ v Eurách (2004 – 2020)

Rok	Schválený	Upravený
2004	936 931	1 411 230
2005	1 100 570	1 639 310
2006	1 358 390	1 694 150
2007	1 388 530	1 658 990
2008	1 618 230	1 684 020
2009	1 861 310	1 727 840
2010	1 279 200	1 590 410
2011	1 184 970	1 457 980
2012	1 371 700	1 589 060
2013	1 282 341	1 382 222
2014	1 284 171	1 435 508
2015	1 317 346	1 470 175
2016	1 568 180	1 945 695
2017	1 772 882	1 968 240,18
2018	1 892 146	2 367 403
2019	2 000 756	2 808 193
2020	2 336 260	2 999 035

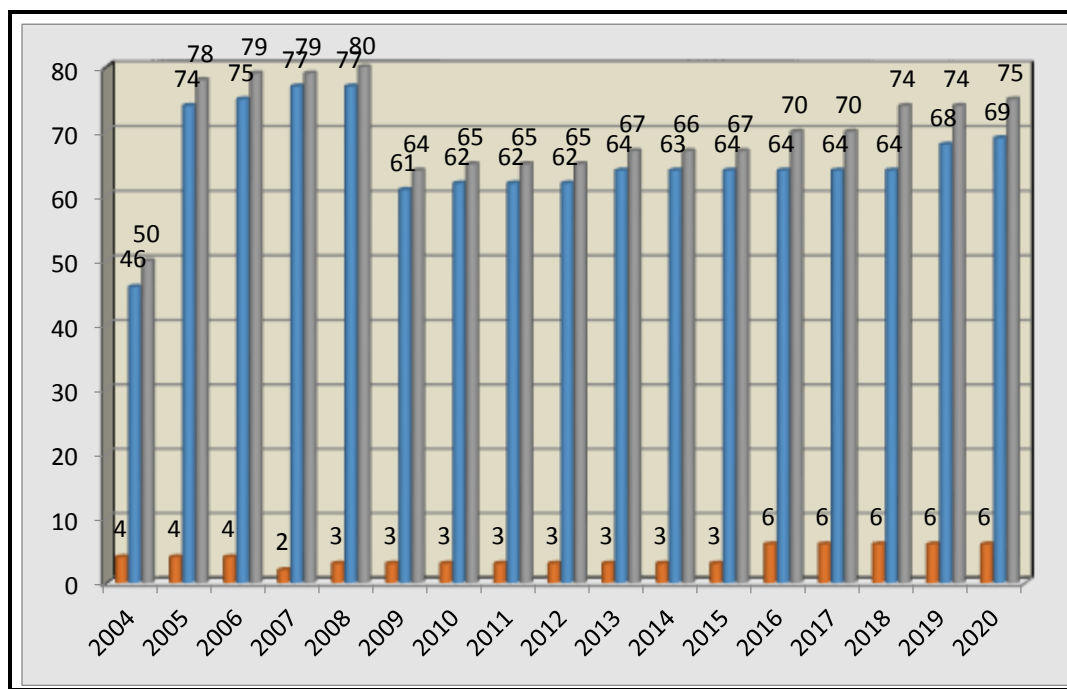

Záver:

Rozpočtové prostriedky čerpané v roku 2020 boli vynaložené na plnenie úloh rozpočtovej organizácie na základe plánu hlavných úloh hospodárne, efektívne a splnili svoj účel.

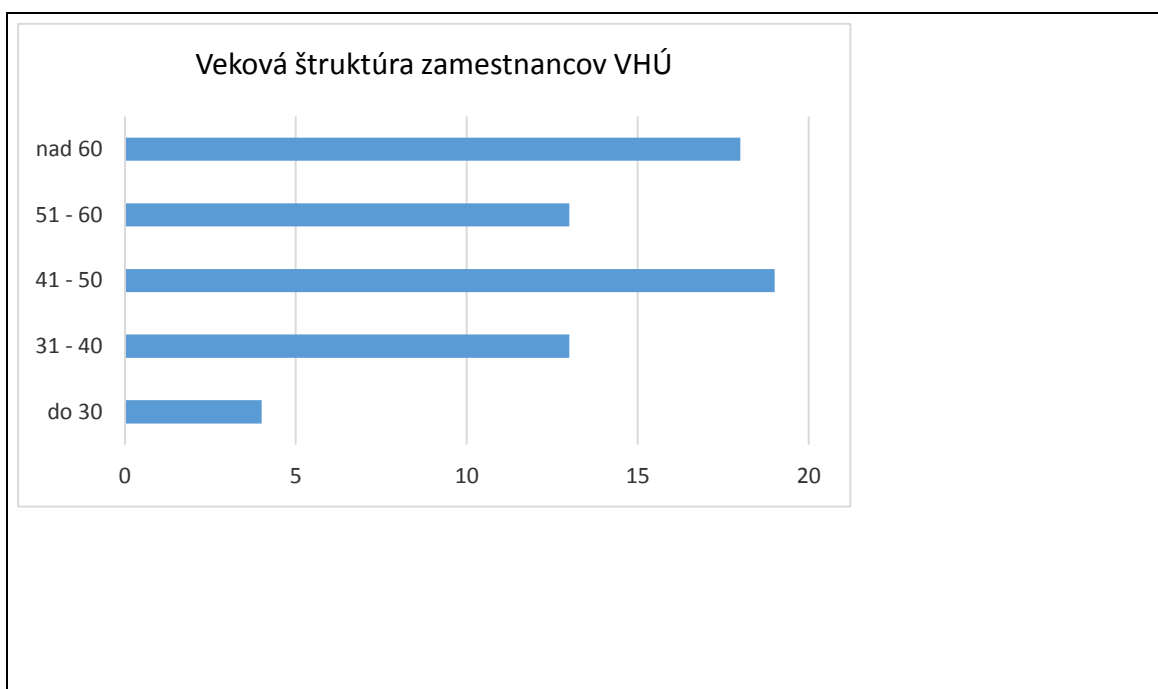
6.1. Personálna práca

Tab.: Vývoj tabuľkových počtov VHÚ (2004 – 2020)

Poznámka: Nárast tabuľkových počtov v roku 2005 bol spôsobený pridelením pracovníkov fyzickej ochrany objektov.

Tab.: Veková štruktúra zamestnancov VHÚ

Mgr. Alena Balážiková plnila v hodnotenom období úlohy v oblasti personálnej práce s profesionálnymi vojakmi podľa pokynov riaditeľa VHÚ.

Riaditeľ VHÚ spracoval v stanovenom termíne a forme služobné hodnotenia na pplk. Mgr. Miroslava Burčíka, pplk. Ing. Milana Kubizniaka, kpt. Ing. Miroslava Blahuta, por. Ing. Petru Čulákovú a rtn. Mareka Čanakyho. Po oboznámení sa s ich obsahom boli postúpené na Osobný úrad MO SR.

Profesionálni vojaci VHÚ, na základe príslušných ustanovení Metodických pokynov k deklarovaniu majetkových pomerov profesionálnych vojakov v majetkovom priznaní, spracovali a predložili riaditeľovi VHÚ majetkové priznania.

6.1.2. Personálna práca so zamestnancami

Riaditeľ VHÚ uzavrel v hodnotenom období 4 pracovné zmluvy a 8 zmlúv o ukončení pracovného pomeru, podľa príslušných ustanovení zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších (ďalej len „ZP“). Zamestnancov zaradil na voľné tabuľkové miesta, určené pre zamestnancov vo výkone práce vo verejnom záujme, na základe prejavenej záujmu uchádzačov takto:

- z. Bc. Martin KAVICKÝ – od 1.1.2020 pracovník fyzickej a objektovej ochrany,
- z. Ing. Peter SVETKO – od 1.1.2020 pracovník fyzickej a objektovej ochrany,
- z. Ing. Erik LEHOTSKÝ – od 1.3.2020 samostatný referent (VS),
- z. Ing. Miloslav BOUŠKA – od 1.3.2020 pracovník fyzickej a objektovej ochrany.

V hodnotenom období skončili pracovný pomer vo VHÚ Bratislava nasledovní zamestnanci:

- z. Bc. Mgr. Peter KADLEC – k 8.6.2020, § 59 ods. 4 Zákonníka práce,

- z. Pavol BUTTA – k 31.12.2020, § 60 Zákonníka práce,
- z. Jozef ŠVEC – k 31.12.2020, § 60 Zákonníka práce,
- z. Mgr. Ivana ANTOŠOVÁ – k 31.7.2020, § 60 Zákonníka práce,
- z. Mgr. Marián POKORNÝ – k 29.2.2020, § 60 Zákonníka práce,
- z. Mgr. Nikoleta VARGOVÁ – k 30.11.2020, § 71 ods. 1 Zákonníka práce,
- z. Jaroslav NAJŠEL – k 29.2.2020, § 71 ods. 1 Zákonníka práce,
- z. Bc. Martin KAVICKÝ – K 31.12.2020, § 71 ods. 1 Zákonníka práce.

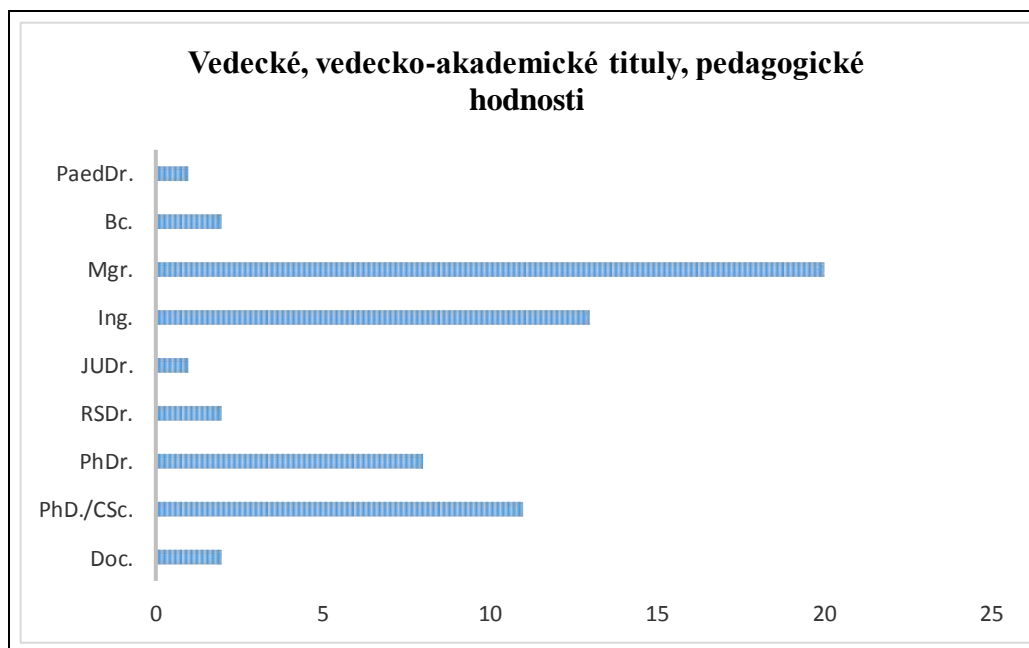
6.1.3. Štúdium profesionálnych vojakov

Profesionálni vojaci si svoje znalosti zvyšovali v rámci odbornej prípravy organizovanej vo VHÚ, resp. samostatným štúdiom.

6.1.4. Štúdium zamestnancov vo výkone práce vo verejnom záujme

V hodnotenom období si zamestnanci VHÚ zvyšovali svoje vzdelanie rôznymi formami štúdia. Prevažujúcou formou bolo absolvovanie odborných kurzov a školení.

Tab.: Vedecké, vedecko-akademické tituly, pedagogické hodnosti

7. CIELE A PREHĽAD ICH PLNENIA

7.1 Hlavné úlohy VHÚ plánované za rok 2020

1. Vedeckú a výskumnú činnosť v oblasti vojenskej histórie, vojenského múzejníctva a archívniectva sústrediť na realizáciu schválených vedeckých projektov a hlavných vedeckých úloh.
2. Pokračovať vo výskume v riešení a spracovávaní historických prameňov a dokumentov k vydaným zväzkom vojenských dejín Slovenska. Súčasne

- vykonávať inventarizáciu archívnych fondov, spracovávať a digitalizovať archívne dokumenty a zbierkové predmety jednotlivých zbierok.
3. Spolupracovať s vedeckými pracoviskami historického zamerania, múzeami a archívmi v Slovenskej republike, sústrediť sa na efektívnu súčinnosť v rámci vlastných projektov, hlavných vedeckých a výskumných úloh, ako aj efektívne sa podieľať na projektoch iných inštitúcií.
  4. Aktívne sa zúčastňovať na medzinárodných vedeckých podujatiach v rámci multilaterálneho Medzinárodného komitétu vojenskej histórie – ICMH, s dôrazom na prezentovanie dosiahnutých výsledkov v oblasti slovenskej vojenskej historiografie. Participovať na činnosti archívnej a bibliografickej skupiny v rámci uvedeného medzinárodného komitétu vojenskej histórie.
  5. Pokračovať v prehľbovaní a rozvíjaní medzinárodnej vedeckej spolupráce s prioritným zameraním na bilaterálnu spoluprácu s partnerskými ústavmi v zahraničí (osobitne v Českej republike, Maďarsku, Spolkovej republike Nemecko, Spojených štátoch amerických, vo Francúzsku, v Rumunsku a v Poľskej republike) a multilaterálnu spoluprácu v rámci Euroatlantickej pracovnej skupiny pre štúdium konfliktov (CSWG). Aktívne prezentovať dosiahnuté výsledky vedeckého poznania slovenskej vojenskej historiografie na medzinárodných fórach.
  6. Vykonávať základné odborné činnosti v súlade s § 8 zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 34/2019 Z. z., výnosu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 10. augusta 2015 č. MK-2544/2015-110/11648 o podrobnostiach vykonávania základných odborných činností v múzeách a v galériách a o evidencii predmetov kultúrnej hodnoty a v znení neskorších predpisov.
  7. Vykonávať odborné činnosti v zmysle § 7 a § 16 zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

7.2 Vedecké a odborné výstupy VHÚ za rok 2020

Vedecké projekty a hlavné vedecké úlohy realizované v roku 2020 vychádzali z Ročného vykonávacieho plánu vedeckej a výskumnej činnosti v oblasti vojenskej histórie, vojenského múzejníctva a archívniectva Vojenského historického ústavu („VHÚ“) na rok 2020.

Vo vedeckovýskumnej činnosti bola venovaná pozornosť permanentnému výskumu, spracovaniu jeho výsledkov a príprave edovaných historických prameňov a dokumentov k III., IV. a V. zväzku Vojenských dejín Slovenska, ako aj rozsiahlej heuristickej príprave a spracovaniu prác viažucich sa k viacročným projektom a hlavným vedeckým úlohám, ktorých monografické výstupy boli realizované roku 2020 a budú pokračovať v rokoch 2021 – 2022. Osobitný dôraz bol položený na prípravu a realizáciu aktivít spojených s oslavami významných historických udalostí z vojenskej minulosti Slovenska (niektoré aktivity boli uskutočnené ešte pred prijatím opatrení na zabezpečenie prevencie a zabránenie šírenia koronavírusu spôsobujúceho ochorenie COVID-19).

V tejto súvislosti treba spomenúť poskytnutie odbornej súčinnosti pri slávnostnom nástupe organizovanom pri príležitosti 75. výročia bitky pri Jasle a Dňa raketového vojska a delostrelectva v Trenčíne (odborná prednáška doc. PhDr. Jozefa Bystrického, CSc. a prezentácia zbierkových predmetov z fondu Vojenského historického múzea Piešťany), prezentáciu prednášky na slávnostnom zhromaždení organizovanom pri príležitosti 75. výročia oslobodenia obce Slivník (odborná prednáška doc. PhDr. Jozefa Bystrického,

CSc.), ako aj prednesenie prednášky pre učiteľov dejepisu a žiakov 9. ročníkov pezinských základných škôl na tému Slovenské národné povstanie (doc. PhDr. Jozef Bystrický, CSc.). V tomto období sa v Košiciach uskutočnila aj medzinárodná vedecká konferencia „Slovensko a prvá svetová vojna“, na ktorej vystúpila vedecká pracovníčka Mgr. Jana Zaťková, PhD.

Plánovaná vedecká konferencia na tému: „Slovensko v roku 1940“, organizovaná Múzeom SNP v Banskej Bystrici v spolupráci s VHÚ, sa neuskutočnila z dôvodu koronavírusu. Referát PhDr. Igora Baku, PhD. na tému Činnosť Nemeckej vojenskej misie na Slovensku v roku 1940, pripravený na prednesenie, bol rozpracovaný do vedeckej štúdie, ktorá bude publikovaná v kolektívnej monografii.

Pôvodne plánovaná medzinárodná vedecká konferencia „Ozbrojené sily a Československý štát“ v Brne (Česká republika) sa z dôvodu koronavírusu neuskutočnila ani v riadnom, ani v náhradnom termíne. Príspevky dvoch vedeckých pracovníkov VHÚ (Dr. Miloslav Púčik, CSc. a Mgr. Matej Medvecký, PhD.) boli publikované v kolektívnej monografii, vydanéj Univerzitou obrany v Brne.

V hodnotenom období sa ukončila aj digitalizácia 267 vojenských matríc padlých vojakov z 1. svetovej vojny, uložených vo Vojenskom historickom archíve, ktoré boli prostredníctvom Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR postúpené prezidentovi medzinárodného projektu „The World Remembers“ (Svet si pamätá), realizovaného pod záštitou Kanadského vojenského múzea v Ottawe.

Po prijatí opatrení na zabezpečenie prevencie a zabránenie šírenia koronavírusu spôsobujúceho ochorenie COVID-19 boli zrušené ďalšie plánované medzinárodné, ako aj domáce vedecké konferencie a semináre, na ktorých sa mali zúčastniť vedeckí pracovníci VHÚ. Napriek tomu výsledky svojho výskumu prezentovali nielen vo vedeckých prácach, kolektívnych monografiách, zborníkoch či vedeckých štúdiách a odborných článkoch v domácich časopisoch, ale aj v médiách (noviny, časopisy, televízia, rozhlas, internet) prezentovali zaujímavé informácie o vojenskej minulosti Slovenska a Slovákov.

VHÚ v čase realizácie opatrení, ktoré majú zabrániť šíreniu koronavírusu spôsobujúceho ochorenie COVID-19, v rubrike Informujeme, zverejnil na webovej stránke VHÚ v rámci seriálu „VHÚ k Vám domov“ takmer 90 článkov z autorskej dielne vedeckých a výskumných pracovníkov VHÚ, ktoré zachytávajú vojensko-historické udalosti, významné osobnosti vojenskej minulosti Slovenska a Slovákov, ako aj zaujímavé zbierkové predmety z fondu Vojenského historického múzea v Piešťanoch a vo Svidníku. V rámci uvedenej rubriky sme zverejnili aj recepty jedál, ktoré tvorili jedálničiek vojakov armád dislokovaných na území Slovenska v rôznych historických obdobiach.

VHÚ v oblasti publikačnej tvorby za rok 2020 vydal, resp. sa autorsky podieľal na vydaní ôsmich vedeckých a vedecko-populárnych prác. Prvou z nich bola rozsiahla kolektívna monografia *Slovensko proti fašizmu. Slovensko na strane demokracie. Životné jubileum Jozefa Bystrického* (PhDr. Peter Šumichrast, PhD.), ktorú VHÚ vydal pri príležitosti sedemdesiatin slovenského vojenského historika doc. PhDr. Jozefa Bystrického, CSc., prináša zaujímavé štúdie domácich i zahraničných autorov. Druhou z nich je vedecká monografia Mgr. Mateja Medveckého, PhD. s názvom *Na prahu studenej vojny. Československé vojenské výzvedné spravodajstvo v rokoch 1945 – 1946*. Menovaný vedecký pracovník na základe zachovaného archívneho materiálu približuje obnovenie 2. oddelenia Hlavného štábu MNO, jeho reorganizáciu a pôsobenie, sprevádzané rôznymi problémami a mnohými zmenami. Opisuje formovanie a adaptovanie sa čs. vojenského výzvedného spravodajstva na nové európske podmienky, uvádza personálne zmeny i zmeny v metodike spravodajskej činnosti. Treťou prácou bol jubilejný zborník štúdií k sedemdesiatinám doc. PhDr. Vladimíra Segeša, PhD., slovenského vojenského historika i historika Bratislavy a niektorých, slovenskou historiografiou doteraz menej reflektovaných, tém slovenskej spoločnosti pod názvom *Historia mea vita*, ktorý

zostavil Dr. Imrich Purdek, PhD. Štvrtou prácou boli *Pramene k vojenským dejinám III. zväzku 5/2 Rakúsko-uhorská armáda na Slovensku v rokoch 1867 – 1914*, ktorej autorom je Mgr. Peter Chorvát, PhD. Piatou prácou bola publikácia *Zo zbierok Vojenského historického múzea*, ktorú pod vedením Mgr. Viery Jurkovej zostavil širší kolektív autorov: Mgr. Gabriel Blaško, Mgr. Ivan Cuper, Mgr. Tomáš Hanich, Richard Hattala, Mgr. Peter Holík, Mgr. Bc. Peter Kadlec, Mgr. Juraj Kopecký, Ing. Martin Miklan, Mgr. Jerguš Váry, Mgr. Lenka Vrabl'ová. Ide o reprezentatívnu publikáciu, ktorá predstavuje odbornej a laickej verejnosti výber dvesto múzejných artefaktov z rozsiahlych zbierok Vojenského historického múzea v Piešťanoch a vo Svidníku. Ďalšou z vedecko-populárnych prác, na ktorej sa autorsky podieľali vedeckí pracovníci VHÚ, je dielo pod názvom *Encyklopédia vojen, s podtitulom Od najstarších čias po súčasnosť*. V tomto prípade ide o rozsiahle komplexné dielo o dôležitých vojnových konfliktoch od najstarších čias po súčasnosť, na ktorom sa za VHÚ autorsky podieľali doc. PhDr. Vladimír Segeš, PhD., ako aj Mgr. Matej Medvecký, PhD. Dielo vydalo nakladateľstvo Ikar v spolupráci s VHÚ. Siedmou a v hodnotenom období vedecko-populárnou prácou, ktorú obsahovo spracoval vedecký pracovník VHÚ, je monografia Dr. Miloslava Púčika, CSc. pod názvom *Pod tlakom normalizácie. Východný vojenský okruh v rokoch 1968 – 1972*. Monografia, ktorú vydalo Slovenské pedagogické nakladateľstvo v spolupráci s VHÚ, vznikla na základe rozsiahleho a dlhodobého archívneho výskumu hore uvedeného vedeckého pracovníka VHÚ, vyplňa prázdne miesto vo vojenskej historiografii, v ktorej predmetná problematika daného obdobia nebola zatiaľ dostatočne spracovaná. Poslednou publikáciou, na ktorej sa VHÚ Bratislava v roku 2020 odborne, ako aj autorsky podieľal, je slovensko-anglický katalóg *Milan Rastislav Štefánik. Pamätnica na výstavy Roku Milana Rastislava Štefánika*, ktorý vydalo Slovenské národné múzeum v spolupráci s VHÚ. Rozsiahly text pod názvom *Milan Rastislav Štefánik. Generál – Osloboditeľ : General – Liberator*, do nej spracoval plk. Mgr. Miloslav Čaplovič, PhD.

Okrem uvedených výstupov boli za rok 2020 vydané aj štyri čísla vedeckého recenzovaného časopisu *Vojenská história*, odborného časopisu pre vojenskú históriu, múzejníctvo a archívniectvo, sedem vedeckých prác v domácich vedeckých časopisoch, 35 odborných prác v domácich časopisoch, ako aj desiatky článkov v domácich populárno-náučných periodikách.

Pracovníci VHÚ sa autorsky podieľali na príprave viacerých výstavných projektov. Osobitne treba spomenúť výstavný projekt k *75. výročiu skončenia 2. svetovej vojny a oslobodenia Slovenska*, realizovaný VHÚ v anglickej a nemeckej mutácii, ktorý pre potreby Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR pripravil doc. PhDr. Jozef Bystrický, CSc. Hore uvedený vedecký pracovník sa autorsky podieľal aj na príprave interaktívnej výstavy *Armáda v povstaní – Slovenské národné povstanie 1944* a virtuálnej výstave *Oslobodenie Slovenska*. Zamestnanci VHÚ zo všetkých odborných zložiek sa podieľali na príprave a realizácii štvrtej stálej expozície VHÚ *Slováci v rovnošatách 1848 – 2020* sprístupnená v expozičných priestoroch VHM Piešťany v roku 2021. Prestížne ocenenie, výročnú cenu časopisu *Pamiatky a múzea*, získala vo svojej kategórii výstava *Milan Rastislav Štefánik. Generál – Osloboditeľ*. Riaditeľ VHÚ plk. Mgr. Miloslav Čaplovič, PhD. bol jedným z trojice jej autorov a odborne sa na realizácii podieľal aj Vojenský historický ústav. Výstava, ako jedna z najvýznamnejších aktivít v oblasti nášho kultúrneho dedičstva, bola od konca októbra 2019 do začiatku mája 2020 inštalovaná na Bratislavskom hrade a v letných mesiacoch júl - august 2020 v Novej budove Národného múzea v Prahe.

Zamestnanci VHÚ, spracovali viaceré stanoviská a odborné posudky z oblasti pôsobnosti VHÚ pre potreby Ministerstva obrany SR, Generálneho štábu OS SR, útvarov, úradov a zariadení OS SR, a v neposlednom rade aj pre Vojenskú kanceláriu prezidenta SR. Zároveň spracovali recenzné posudky pripravené na publikovanie aktuálnych prác, zúčastnili sa na diskusných reláciách, poskytli médiám desiatky rozhovorov k historickým

aspektom aktuálnych tém a k významným historickým osobnostiam (napríklad Slováci na bojiskách 1. svetovej vojny, 1. čs. armádny zbor v ZSSR, 75. výročie skončenia druhej svetovej vojny a oslobodenia Slovenska, slovenská armáda na východnom fronte...). Pri poskytnutí rozhovorov dodržali opatrenia, ktoré vláda Slovenskej republiky prijala na zabránenie šírenia koronavírusu spôsobujúceho ochorenie COVID-19.

Kvalitu vedeckých výstupov dokumentuje taktiež ich citovanosť v prácach domácej i zahraničnej proveniencie. Pracovníci VHÚ sú aktívnymi členmi vedeckých rád slovenských inštitúcií a ústavov, pracujú v múzejných a archívnych radách, ako aj v redakčných radách vedeckých časopisov na Slovensku i v zahraničí.

7.3 Publikačná činnosť pracovníkov VHÚ v roku 2020

AAB Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách

CHORVÁT, Peter, eds. Pramene k vojenským dejinám Slovenska III/5/2. Rakúsko-uhorská armáda a spoločnosť na Slovensku v rokoch 1867 – 1914. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2020, 252 s., pram. a lit., obr. príl. ISBN 978-80-89523-67-2.

MEDVECKÝ, Matej. Na prahu studenej vojny. Československé vojenské výzvedné spravodajstvo v rokoch 1945 – 1946. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2020, 215 s., fotogr., pram. a lit. ISBN 978-80-89523-62-0.

PÚČIK, Miloslav. Pod tlakom normalizácie (Východný vojenský okruh 1968 – 1971). Bratislava : Slov. pedagog. nakl. – VHÚ, 2020, 304 s. ISBN 978-80-10-03760-5.

ŠUMICHRAST, Peter a kol. Slovensko proti fašizmu. Slovensko na strane demokracie. Životné jubileum Jozefa Bystrického. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2020, 406 s., fotogr., pram. a lit., reg. ISBN 978-80-89523-66-5.

ABC Kapitoly vo vedeckých monografiách vydané v zahraničných vydavateľstvách

MEDVECKÝ, Matej. Československí vojenský diplomati po skončení 2. svetovej vojny. In: Binar, Aleš a kol. Ozbrojené síly a československý stát. Brno : Univerzita obrany, 2020, s. 275-286. ISBN 978-80-7582-353-3.

PÚČIK, Miloslav. Spolková republika Nemecko – hlavný záujmový priestor vojenskej rozviedky ČSLA (1960 až 1989). In: Binar, Aleš a kol. Ozbrojené síly a československý stát. Brno : Univerzita obrany, 2020, s. 319-349. ISBN 978-80-7582-353-3.

ABD Kapitoly vo vedeckých monografiách vydané v domácich vydavateľstvách

BAKA, Igor. Nasadenie slovenskej armády na opevňovacie práce pre potreby okupačného režimu. In: Kováčová, Viera a kol. Slovensko v roku 1945. Oslobodenie Slovenska 1944 – 1945. Banská Bystrica : Múzeum SNP, 2020, s. 250-260. ISBN 978-80-89514-91-5.

HALLON, Ľudovít – BAKA, Igor. Nasadenie civilného obyvateľstva na Slovensku na opevňovacie práce okupačným režimom 1944 – 1945 vo svetle nemeckých prameňov. In: Kováčová, Viera a kol. Slovensko v roku 1945. Oslobodenie Slovenska 1944 – 1945. Banská Bystrica : Múzeum SNP, 2020, s. 261-287. ISBN 978-80-89514-91-5.

MEDVECKÝ, Matej. Bezpečnostné, spravodajské a armádne zložky na Slovensku v rokoch 1945 – 1948. In: Syrný, Marek a kol. Slovensko v povojnovej Európe. Politické zmeny v rokoch 1945 – 1948 a ich dopad na povojnovú spoločnosť na Slovensku. Banská Bystrica : Klub priateľov Múzea SNP v spolupráci s FMVaPV UMB, 2020, s. 164-176. ISBN 978-80-89514-88-5.

ADE Vedecké práce v ostatných zahraničných časopisoch – nekarentovaných, neimpaktovaných

BYSTRICKÝ, Jozef. Mníchovská kríza a Červená armáda. In: Moderní dějiny. Časopis pro dějiny 19. a 20. století. Roč. 28, č. 1 (2020), s. 61-83. ISSN 1210-6860.

ADF Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch – nekarentovaných, neimpaktovaných

Baka, Igor. Na margo menovania generála Viesta za veliteľa povstaleckej armády na Slovensku (I. časť). In: Vojenská história. - Roč. 24, č. 4 (2020), s. 38-57.

Gabáni, Viktor. Dva dokumenty o zdravotnom stave slovenského vojska na východnom fronte v roku 1942. In: Vojenská história. - Roč. 24, č. 1 (2020), s. 156-161.

Ivaničová, Katarína. Vojenský liečebný ústav v Číži. In: Vojenská história. - Roč. 24, č. 2 (2020), s. 70-83.

Maskalík, Alex. Úvahy o zavedení „národnostného kľúča“ pri výstavbe veliteľského zboru čs. armády po skončení 2. svetovej vojny. In: Vojenská história. - Roč. 24, č. 3 (2020), s. 115-124.

Ondruš, Milan. Správa o spracovaní časti archívneho fondu Vysoká vojenská letecká škola SNP v Košiciach vo VHA Bratislava a vydání 1. dielu inventára. In: Vojenská história. - Roč. 24, č. 1 (2020), s. 162-166.

Púčik, Miloslav. Emergency security measures in Slovakia, 1969 – 1989. In: Vojenská história. - Roč. 24, č. 1 (2020), s. 136-155.

Púčik, Miloslav. The Slovak particularities of the Czechoslovak security system of the late 1960's. In: Vojenská história. - Roč. 24, č. 4 (2020), s. 58-72.

Segeš, Vladimír. Uhorské vojenstvo vo vrcholnom stredoveku so zreteľom na vládu Ľudovíta Veľkého. In: Vojenská história. - Roč. 24, č. 1 (2020), s. 31-51.

Zaťková, Jana. Bojová činnosť československých légii na talianskom fronte. In: Vojenská história. - Roč. 24, č. 3 (2020), s. 109-114.

Zaťková, Jana. Výpoveď zajatého čs. legionára v Taliansku Martina Badinku. In: Vojenská história. - Roč. 24, č. 4 (2020), s. 73-81.

AEC Vedecké práce v domácich recenzovaných zborníkoch, kapitoly v domácich vedeckých monografiách a kratšie vedecké práce vydané samostatne v domácich vydavateľstvách

ČAPLOVIČ, Miloslav – MEDVECKÝ, Matej. The Post-War Transformation of Czechoslovak Army: the Slovak Experience from Battlefield to Rear and Logistics Area. In: The Role of Territorial Defense Forces in Peace and War. The 19th Annual Conference of the Conflict Studies Working Group – Budapest, 27-31 May 2019. Eds.: Jobbágy, Z.; Andaházi Szeghy, V.; Erikson, F.; Kiss, P. A. Budapest : Hungarian Defence Forces Scientific Research Centre, 2020, s. 141-155. ISBN 978-615-5585-13-5.

AED Vedecké práce v domácich recenzovaných zborníkoch, kapitoly v domácich vedeckých monografiách a kratšie vedecké práce vydané samostatne v domácich vydavateľstvách

Segeš, Vladimír. Popravy v stredovekom Prešporke. In: Moja Bratislava. Letná bratislavská univerzita seniorov, X. ročník. Magistrát hlavného mesta SR Bratislava – Centrum ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského v Bratislave, 2020, s. 25-36.

Segeš, Vladimír. Súdne konanie a trestné exekúcie v stredovekom Prešporke. In: Spravidlivosť pre všetkých... Igazságot mindenkinek... Zborník príspevkov z rovnomeného sympózia 25. a 26. september 2019, Komárno. Bratislava – Komárno : MV SR – Štátny archív v Nitre, pracovisko archív Komárno, 2020, 104-119. ISBN 978-80-973527-2-1.

BAB Odborné knižné publikácie vydané v domácich vydavateľstvách

JURKOVÁ, Viera a kol. Zo zbierok Vojenského historického múzea. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2020, 277 s., fotogr., pram. a lit. ISBN 978-80-89523-69-6. Autorský kolektív: Gabriel Blaško, Ivan Cuper, Tomáš Hanich, Richard Hattala, Peter Holík, Peter Kadlec, Juraj Kopecký, Martin Miklan, Jerguš Váry, Lenka Vrabľová.

PURDEK, Imrich (zost.). Historia mea vita. Zborník štúdií vydaný pri príležitosti životného jubilea Vladimíra Segeša. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2020, 277 s., obr. ISBN 978-80-89523-63-4.

SEGEŠ, Vladimír – Klubert, Tomáš – MEDVECKÝ, Matej. Encyklopédia vojen. Od najstarších čias po súčasnosť. Bratislava : Ikar, 2020, 357 s., obr., mp. ISBN 978-80-551-5611-8.

SEGEŠ, Vladimír. Kriminalita a justícia v stredovekom Prešporke. Bratislava : Marenčin PT, 2020, 320 s., 225 obr. ISBN 978-80-569-0455-8.

BBB Kapitoly v odborných knižných publikáciách vydané v domácich vydavateľstvách

ČAPLOVIČ, Miloslav: Milan Rastislav Štefánik. Generál – Osloboditeľ : General – Liberator. In: Milan Rastislav Štefánik. Pamätnica na výstavy Roku Milana Rastislava Štefánika. Námet: B. Panis; scenár: M. Čaplovič, B. Panis, R. Ragač; koordinátor a ed.: P. Barta; grafika: J. Habodász, T. Lovas. Bratislava : Slovenské národné múzeum a VHÚ, 2020, s. 15-74. ISBN 978-80-8060-494-3.

BDF Odborné práce v domácich časopisoch – nekarentovaných, neimpaktovaných

Blaško, Gabriel. Anglická blúza výsadkára. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 9 (2020), s. 47 : obr.

Blaško, Gabriel. Veliteľ tankového výsadku. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 7 (2020), s. 47 : fotogr.

Bystrický, Jozef. Slováci v česko-slovenskom zahraničnom odboji. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 1 (2020), s. 46 : fotogr.

Bystrický, Jozef. Slováci na bojiskách druhej svetovej vojny. 1: Prvá vznikla v Poľsku. 2: 1. československá pešia divízia vo Francúzsku. 3: Blízky východ a severná Afrika. 4: Československé perute kráľovského letectva. 5: Československá samostatná obrnená brigáda vo Veľkej Británii. 6: 1. československý samostatný poľný prápor v ZSSR : Slováci na bojiskách druhej svetovej vojny. 7: Brigáda, ktorá pomáhala oslobodzovať západnú časť Ukrajiny. 8: Pluk slovenských dobrovoľníkov v ZSSR. 9: 2. československá samostatná paradesantná brigáda v ZSSR. 10: 1. čs. samostatný stíhací letecký pluk v ZSSR. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 2 – 12 (2020), s. 46 : fotogr.

Bystrický, Jozef. Armádny generál Ludvík Svoboda. In: Bojovník. Dvojtyždenník antifašistov. - Roč. 65, č. 23 (2020), s. 9 : fotogr.

Bystrický, Jozef. Slovensko oslobodzovali vojaci troch spojeneckých armád. In: Bojovník. Dvojtyždenník antifašistov. - Roč. 65, č. 8 (2020), s. 8 : fotogr.

Bystrický, Jozef. Zbytočná dokonalosť : Maginotova línia – jeden z najväčších pevnostných systémov. In: Historická revue. - Roč. 31, č. 2 (2020), s. 31-35 : fotogr.

Holík, Peter. Československá mauserovka. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 1 (2020), s. 47 : obr.

Holík, Peter. Československý vojnový kríž 1939 a sokolovská medaila. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 11 (2020), s. 47 : obr.

Holík, Peter. Samonabíjacia puška SVT-40. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 5 (2020), s. 47 : obr.

Holík, Peter. Špaginova balalajka [7,62 mm sov. samopal PPŠ-41]. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 6 (2020), s. 47 : obr.

Jurková, Viera. Bojová zástava letcov. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 10 (2020), s. 47 : obr.

Jurková, Viera. Bojová zástava pre tankistov. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 8 (2020), s. 47 : obr.

Jurková, Viera. Československá medaila a sovietsky rad. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 12 (2020), s. 47 : obr.

Jurková, Viera. 11. čs. poľný prápor Východný. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 4 (2020), s. 47 : obr.

Jurková, Viera. Peruť so zástavou. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 3 (2020), s. 47 : obr.

Jurková, Viera. Spomienka na Petra Kadleca : 1. 6. 1958 Púchov – 8. 6. 2020 Trenčín. In: Múzeum. Metodický, študijný a informačný časopis pre pracovníkov múzeí a galérií. - Roč. 66, č. 3 (2020), s. 62-63 : fotogr.

Jurková, Viera. Zástava 1. čs. pešieho pluku. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 2 (2020), s. 47 : obr.

Kralčák, Peter. Diskriminácia Rómov v prostredí armády. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 7 (2020), s. 20-21 : fotogr.

Purdek, Imrich. Vojenské symboly 1 – 12 : Veliteľstvo síl pre špeciálne operácie Trenčín. 2. mechanizovaný prápor Nitra. Vojenský ústav hygieny a epidemiológie Bratislava. Úrad hlavného lekára Ružomberok. Taktické krídlo Sliač. 21. mechanizovaný prápor Trebišov. Ústredná vojenská nemocnica Ružomberok. Vrtuľníkové krídlo Prešov. 13. mechanizovaný prápor Levice. Dopravné krídlo Kuchyňa. Raketometný oddiel Rožňava. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 1 – 12 (2020), s. 31, 31, 31, 30, 31, 31, 31, 31, 40, 40, 40 : obr.

Segeš, Vladimír. Cisár Jozef II. a habsburská armáda. In: Historická revue. Roč. 31, č. 1 (2020), s. 34-37 : obr.

Segeš, Vladimír. Vojenské reformy a predpisy za Márie Terézie a Jozefa II. In: Historická revue. Roč. 31, č. 1 (2020), s. 38-39 : obr.

Segeš, Vladimír. Husiti a bratříci na Slovensku. In: Vojenská osveta. Spoločenskovedné semináre. - Roč. 17, č. 2 (2020), s. 19-41 : obr.

Segeš, Vladimír. Pod žezlom Mateja Korvína. In: Obrana. Mesačník MO SR. Roč. 28, č. 1 (2020), s. 32-33 : obr.

Segeš, Vladimír. Zápas o trón a Dóžovo povstanie. In: Obrana. Mesačník MO SR. Roč. 28, č. 2 (2020), s. 32-33 : obr.

Segeš, Vladimír. Vojna dvoch protikráľov. In: Obrana. Mesačník MO SR. Roč. 28, č. 3 (2020), s. 32-33 : obr.

Segeš, Vladimír. Osmanský nápor a bitka pri Plášťovciach roku 1552. In: Obrana. Mesačník MO SR. Roč. 28, č. 4 (2020), s. 32-33 : obr.

Segeš, Vladimír. Pätnásťročná vojna. In: Obrana. Mesačník MO SR. Roč. 28, č. 5 (2020), s. 32-33 : obr., mp.

Segeš, Vladimír. Povstanie Štefana Bočkaja v rokoch 1604 – 1606. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 6 (2020), s. 32-33 : obr.

Segeš, Vladimír. Povstanie Gabriela Betlena v rokoch 1619 – 1626 . In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 7 (2020), s. 32-33 : obr.

Segeš, Vladimír. Povstanie Juraja I. Rákociho v rokoch 1644 – 1645. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 8 (2020), s. 32-33 : obr.

Segeš, Vladimír. Zenit osmanskej expanzie. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 9 (2020), s. 32-33 : obr.

Segeš, Vladimír. Kuruci a povstanie Imricha Tököliho v rokoch 1678 – 1685. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 10 (2020), s. 32-33 : obr.

Segeš, Vladimír. Medzníky pádu osmanskej moci. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 11 (2020), s. 32-33 : obr.

Segeš, Vladimír. Bitky v prvej etape povstania Františka II. Rákociho. In: Obrana. Mesačník MO SR. - Roč. 28, č. 12 (2020), s. 32-33 : obr.

Segeš Vladimír: Maják v časoch dobrých i zlých. Vzácné jubileum profesora Jozefa Nováka. In: Forum archivárov. - Roč. 29, č. 4 (2020) <http://www.archivari.sk/nastiahnutie/category/35-forum-archivarov-2020>

Šeďová, Božena (zost.). Vojenská história Slovenska : Výberová bibliografia XXV. – 2017. In: Vojenská história. Roč. 24, č. 2 (2020), s. 152-178.

Šeďová, Božena (zost.). Vojenská história Slovenska : Doplnky k bibliografiám X. – XXV. (2002 – 2017). In: Vojenská história. - Roč. 24, č. 3 (2020), s. 148-162.

Šeďová, Božena. Vojenské a vojensko-politické udalosti na Slovensku v povojnových rokoch 1918/1920 – výberová bibliografia (práce publikované v rokoch 1990 – 2020). In: Vojenská história. - Roč. 24, č. 4 (2020), s. 156-176.

Šumichrast, Peter: Pred 98 rokmi sa narodil Otto Smik, čs. letecké eso. In: Bojovník. Dvojtyždenník antifašistov. - Roč. 65, č. 1 (2020), s. 9 : fotogr.

EDI Recenzie v časopisoch a zborníkoch

Segeš, Vladimír. Jaroslav Chovanec: Postavenie a ochrana národnostných menšín a etnických skupín v Slovenskej republike. Martin : Matica slovenská, 2018, 172 s. In: Štát a právo. Roč. 7, č. 1 (2020), s. 100-101.

GII Rôzne publikácie a dokumenty, ktoré nemožno zaradiť do žiadnej z predchádzajúcich kategórií

Bystrický, Jozef. Historik: poučme sa, ďalšia vojna by mohla byť zničujúca – rozhovor, red.: E. Štenclová. In: Pravda, 8. 8. 2020.

Baka, Igor. Čomu slúži prekrúcanie dejín najstrašnejšej vojny – rozhovor, red. V. Jancura. In: Pravda. Príloha Víkend. - Roč. 30, 9.-10. 5. 2020, s. 14-33 : fotogr.

Chorvát, Peter. Anotácia na: Flosman, M. S orlem i lvem 2. díl. Příběhy českých vojenských duchovních v dramatickém 20. století. Praha : ÚSTR – Epoque, 2019, 487 s. In: Vojenská história. Roč. 24, č. 3 (2020), s. 164.

Chorvát, Peter. Anotácia na: Medvecký, M. Na prahu studenej vojny. Československé vojenské vyzvedné spravodajstvo v rokoch 1945 – 1946. Bratislava : VHÚ, 2020, 216 s. In: Vojenská história. Roč. 24, č. 3 (2020), s. 169-170.

Medvecký, Matej. Anotácia na: Hruboň, A. Radikál z povolania. Bratislava : Premedia, 2018, 439 s. In: Vojenská história. Roč. 24, č. 1 (2020), s. 185-186.

Segeš, Vladimír. Anotácia na: Němec, M. Od zločinu k trestu. Vývoj stoličného súdnicva na Liptove v 18. storočí. Ružomberok : Society for human studies, 2019, 200 s. In: Vojenská história. Roč. 24, č. 3 (2020), s. 163-164.

Segeš, Vladimír. Anotácia na: Szalay, P. – Bogár, M. – Haberlandová, K. – Bartošová, N. – Krišteková, L. Vojnová Bratislava 1939 – 1945. Bratislava : Marenčin PT, 2019, 235 s. In: Vojenská história. Roč. 24, č. 3 (2020), s. 168-169.

Šeďová, Božena. Anotácia na: Nikulin, N. N. V prvnii linii – z Leningradu až do Berlína. Praha : Elka Press, 2018, 238 s. In: Vojenská história. Roč. 24, č. 2 (2020), s. 183-184.

Šeďová, Božena. Anotácia na: Pečerskij, A. Svedectvo odvahy. Bratislava : SNM – Múzeum židovskej kultúry, 2019, 146 s. In: Vojenská história. Roč. 24, č. 3 (2020), s. 167-168.

Šeďová, Božena. Anotácia na: Černovská tragédia. Zborník z medz. ved. konferencie. Ružomberok 2018, 116 s. In: Vojenská história. Roč. 24, č. 3 (2020), s. 164-166.

Šeďová, Božena. Anotácia na: Cabada, L. – Waisová, Š. a kol. Bezpečnostní, zahraniční a evropská politika Visegrádské skupiny. Praha : Metropolitní univerzita, 2018, 309 s. In: Vojenská história. Roč. 24, č. 4 (2020), s. 183-184.

Tab.: Publikačná činnosť pracovníkov VHÚ Bratislava v roku 2020

<i>Kategórie publikovania</i>	<i>Počet</i>
AAA Vedecké monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách	
AAB Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách	4
ABC Kapitoly vo vedeckých monografiách vydané v zahraničných vydavateľstvách	2
ABD Kapitoly vo vedeckých monografiách vydané v domácich vydavateľstvách	2
ADC Vedecké práce v zahraničných karentovaných časopisoch	-
ADD Vedecké práce v domácich karentovaných časopisoch	
ADE Vedecké práce v ostatných zahraničných časopisoch	1
ADF Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch	12
AEC Vedecké práce v zahraničných recenz. zborníkoch, kap. v zahraničných vedeckých monografiách a kratšie vedecké práce vydané samostatne v zahraničí	1
AED Vedecké práce v domácich recenz. zborníkoch, kap. v domácich vedeckých monografiách a kratšie vedecké práce vydané samostatne v dom. vydavateľstvách	2
BAA Odborné knižné publikácie vydané v zahraničných vydavateľstvách	
BAB Odborné knižné publikácie vydané v domácich vydavateľstvách	3
BDE Odborné práce v zahraničných časopisoch – nekarentovaných, neimpakt.	
BDF Odborné práce v domácich časopisoch – nekarentovaných, neimpakt.	61
BEF Odborné práce v domácich zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných, recenzovaných aj nerecenzovaných), kapitoly menšieho rozsahu v knihách	-
EDI Recenzie v časopisoch a zborníkoch	1
GII Rôzne publikácie a dokumenty, ktoré nemožno zaradiť do žiadnej z predchádzajúcich kategórií	11

7.3.1 Výstavná, prednášková a mediálna činnosť

– výstavný projekt k „75. výročiu skončenia 2. svetovej vojny a oslobodenia Slovenska“, realizovaný VHÚ v anglickej a nemeckej mutácii, obsahová príprava Jozef Bystrický, prezentácia 7. 5. 2020 na MZV, prístupný pre zastupiteľské úrady SR, po uvoľnení opatrení na prevenciu a zabránenie šírenia ochorenia Covid-19 bude sprístupnený aj širšej verejnosti;

– interaktívna výstava „Armáda v povstaní – Slovenské národné povstanie 1944“, vernisáž 17. 6. 2020 v SNM, pripravená pri príležitosti 75. výročia SNP Múzeom SNP – Marian Uhrin a VHÚ – Jozef Bystrický, prístupná do 8. 11. 2020, pokračovanie v STM v Košiciach do 4. 7. 2021. Od 20. 9. 2019 do 19. 4. 2020 bola sprístupnená v pražskom Národnom památniku na Vítkově;

– virtuálna výstava „Oslobodenie Slovenska“ ako spoločný projekt Múzea SNP, VHÚ a Ústavu technológií a inovácií, prezentácia 22. 6. 2020 v Múzeu SNP, prístupná

na www.oslobodenieslovenska.sk do roku 2025 s priebežnou aktualizáciou, spoluautor scenára Jozef Bystrický;

– dočasná výstava „Legionári – Naši hrdinovia Veľkej vojny 1914 – 1918“, autor textov Miloslav Čaplovič, sprístupnená 24. 7. 2020 vo vstupnom vestibule Centrálnej expozície VHÚ – Mo VHM Svidník;

– dočasná výstava „Boj a utrpenie – Poľskí občania počas 2. svetovej vojny“ realizovaná v spolupráci s Veľvyslanectvom Poľskej republiky na Slovensku a Poľským inštitútom v Bratislave, inštalovaná v expozičných priestoroch Mo VHM VHÚ Svidník;

– stála expozícia „Duklianske bojisko v premenách času 1944 – 2018“ realizovaná v spolupráci s Klubom vojenskej histórie Beskydy Humenné, inštalovaná v expozičných priestoroch Vyhliadkovej veže na Dukle;

– príprava stálej expozície malorozmerných zbierkových predmetov „Slováci v rovnošatách 1848 – 2020“ v priestoroch Haly 1 VHM Piešťany, odborná realizácia VHÚ – pracovníci VHM, OVHV a VHA.

PhDr. Igor BAKA, PhD.

– RTVS, STV 1, relácia Večera s Havranom, téma Slovenskí vojaci na východnom fronte, red.: M. Havran, 10. 3. 2020

PhDr. Milena BALCOVÁ

– TASR, rozhovor k 75. výročiu oslobodenia Slovenska, Výpovede o vojnových udalostiach sa zbierali desiatky rokov, 27. 4. 2020

– TASR, Posledné bitky o Slovensko: Holič, 27. 4. 2020

– TASR, Posledné bitky o Slovensko: Podbranč, 28. 4. 2020

– TASR, Posledné bitky o Slovensko: Zborov, 29. 4. 2020

– TASR, Posledné bitky o Slovensko: Semeteš, 30. 4. 2020

– TASR, Posledné bitky o Slovensko: Stráže nad Myjavou, 1. 5. 2020

– TASR, Posledné bitky o Slovensko: Čáry, 2. 5. 2020

– TASR, Posledné bitky o Slovensko: Podvysoká, 3. 5. 2020

kpt. Ing. Miroslav BLAHUT

– TASR, Kapišová: po viac ako polstoročí premiestnili v obci dva tanky; TV Markíza, Prvé Televízne noviny, Tanky v pohybe, rozhovor, red.: P. Sivák, V. Vincze, 9. 9. 2020

– Korzár, región, Dva sovietske tanky dali do stredu obce, s. 8, 10. 9. 2020

– rozhovor pre Podduklianske noviny, V Kapišovej premiestnili dva tanky od družstva do centra obce, 14. 9. 2020

– TV Markíza, Televízne noviny, Vystrieľaní muži, vypálená obec Tokajík, red.: P. Sivák, L. Vavrinčíková, 19. 11. 2020

Doc. PhDr. Jozef BYSTRICKÝ, CSc.

– prednáška Deň delostrelectva, organizátor GŠ OS SR, Trenčín, 15. 1. 2020 (60 min.)

– prednáška Oslobodenie Slovníka, organizátor Obecný úrad Slivník, 25. 1. 2020 (45 min.)

– prednáška SNP – historický medzník v novodobých dejinách Slovenska, organizátor OV SZPB v Pezinku v spolupráci s Mestským úradom Pezinok, 26. 2. 2020 (60 min.)

– RTVS, STV 1, Správy RTVS, informatívny vstup k činnosti 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, 22. 2. 2020

- RTVS, Rádio Slovensko, relácia Z prvej ruky, rozhovor o Európe a Slovensku na konci 2. svetovej vojny, red.: S. Juríková, 7. 5. 2020
- RTVS, Rádio Regina Západ, relácia Plná poľná, téma Po stopách vojenskej histórie, rozhovor k interaktívnej výstave Armáda v povstaní – SNP 1944, red.: M. Minár, 26. 6. 2020
- TV TA3, rozhovor k interaktívnej výstave Armáda v povstaní – SNP 1944, red.: S. Frantová, 29. 6. 2020
- TV TA3, rozhovor k 76. výročiu SNP, relácia Historik, red.: M. Linhart, 29. 8. 2020
- RTVS, Rádio Devín, rozhovor k 76. výročiu SNP, relácia Akadémia, red.: R. Šimáček, 29. 8. 2020
- RTVS, Rádio Slovensko, rozhovor k 76. výročiu KDO, relácia Sobotné reflexie, red.: M. Gašparovič, 5. 9. 2020

plk. Mgr. Miloslav ČAPLOVIČ, PhD.

- TASR, Nový výťah vo vyhliadkovej veži na Dukle nahradil pôvodný, používaný od sprístupnenia veže v roku 1974, www.teraz.sk/slovensko/rezort-obrany-vyhliadkova-veza-na-duk/442182-clanok.html, 22. 1. 2020
- rozhovor pre tablet.tv, V slovenskej zeme leží 120 000 vojakov z 2. svetovej vojny, spomienky na 75. výročie oslobodenia Slovenska budú dôstojné, 7. 5. 2020, www.teraz.sk/publicistika/caplovic-oslobodenie75-vhu-tasr/465178-clanok.html, <https://www.parlamentnelisty.sk/arena/monitor/75-vyrocie-oslobodenia>,
- vyhlásenie historikov k 75. výročiu oslobodenia, <https://www.teraz.sk/import/plne-znenie-vyhlasenia-historikov>, 8. 5. 2020
- vyhlásenie riaditeľa VHÚ k motorkárskym zrazom na pietnych miestach z 2. svetovej vojny, teraz.sk, 9. 5. 2020
- RTVS, Rádio Devín, relácia Publicistika, rozhovor k výstave Armáda v povstaní, red. I. Rutkayová, 3. 7. 2020
- TV Markíza, Televízne noviny, Pamätníky bez štátnej vlajky, red: P. Sivák, 19.7. 2020
- TV Markíza, Televízne noviny, Rekordná návštevnosť – z Duklianskeho priesmyku, rozhovor, red.: P. Sivák, V. Vincze, 21. 8. 2020
- RTVS, Regina Západ, relácia Plná poľná, Po stopách vojenskej histórie – vynovená vyhliadková veža na duklianskom bojisku čaká aj na vás, red.: M. Minár, 4. 9. 2020
- TV Markíza, Televízne noviny, Lisunov je ako nový, red.: P. Švajda, M. Chrenková, 25. 9. 2020
- TV TA3, Hlavné správy, Deň vojnových veteránov, tel. vstup, red.: P. Hlávek, J. Dúbravský, 11. 11. 2020
- TASR, info.sk, Pred 102 rokmi sa skončila prvá svetová vojna, rozhovor, 11.11.2020
- TV Markíza, Televízne noviny, 102. výročie konca vojny, rozhovor, red.: M. Petro, L. Vavrinčíková, J. Zápala, 11. 11. 2020
- RTVS, Regina Západ, Vojenská rubrika, Pamiatke vojnových veteránov. Kde kvitnú maky červené..., red.: M. Minár, 11. 11. 2020

Mgr. Peter HOLÍK

- TASR, rozhovor Oslobodenie 75: Legendárne pištoly: Tokarev verzus Luger, red.: M. Kapusta, 6. 5. 2020; tiež www.teraz.sk, <https://presov.korzar.sme.sk>
- TASR, rozhovor Ruská pištoľ z druhej svetovej vojny by prestrelila aj auto, 7. 5. 2020, tiež Korzár, s. 4

- TASR, rozhovor Oslobodenie 75: Vyznamenania: Medaila a odvahu verzus Železný kríž, 8. 5. 2020; tiež <https://www.teraz.sk>, <https://presov.korzar.sme.sk>,
- TASR, [teraz.sk](https://www.teraz.sk), presov.korzar.sme.sk, [kosiceonline.sk](https://www.kosiceonline.sk), Bunkre vo Vyšnom Komárniku pripomínajú boje druhej svetovej vojny, rozhovor, red.: M. Černý, 22. 8. 2020

Mgr. Peter CHORVÁT, PhD.

- RTVS, STV 1, Správy RTVS, vyjadrenie k osobnosti generála Ferdinanda Čatloša, 16. 3. 2020
- RTVS, Rádio Devín, relácia Fakty, čítanie z knihy Inter arma... Spisovatelia a výtvarníci vo vojenských dejinách Slovenska v rokoch 1848 – 1948 (kapitoly Rudolf Jašík a Ladislaus Mednyánszky), 5. 9. 2020
- TASR, [info.sk](https://www.info.sk), Pred 102 rokmi sa skončila prvá svetová vojna, 11.11.2020
- TV Markíza, Televízne noviny, 102. výročie konca vojny, vyjadrenie k ukončeniu vojny, red.: M. Petro, L. Vavrinčíková, J. Zápala, 11. 11. 2020

Doc. PhDr. Vladimír SEGEŠ, PhD.

- semestrálne prednášky Všedný a nevšedný život v stredoveku na Filozofickej fakulte UK Bratislava v LS 2018/19, 19. 2., 26. 2., 4. 3. 2020 (3 x 90 min.)
- prednáška Remeslá a cechy v novovekom Prešporke na Univerzite tretieho veku UK, 17. 1. 2020, (2 x 45 min)
- prednáška Remeslá a cechy v novovekom Prešporke pre Múzeum mesta Bratislavy (OZ Bratislavské rožky), 28. 1. 2020 (100 min)
- prednáška Beda odsúdeným – stredoveká justícia v Bratislave na Univerzite tretieho veku UK, 28. 2. 2020, (2 x 45 min)

PhDr. Peter ŠUMICHRAST, PhD.

- RTVS, STV 1, Správy RTVS, 75 sviečok za obete druhej svetovej vojny – vojnové cintoríny na Slovensku, 21. 4. 2020
- TASR, rozhovor Oslobodenie 75: Významnú úlohu pri oslobodzovaní zohrala rumunská armáda, 8. 5. 2020, tiež <https://www.dobrenoviny.sk>, <https://www.bratislavskenoviny.sk/historia>
- TV TA3, rozhovor k 75. výročiu konca 2. svetovej vojny, 8. 5. 2020, <https://www.ta3.com/clanok/1182760.html>

Mgr. Lenka VRÁBĽOVÁ

- TASR, rozhovor Oslobodenie 75: Nevyhnutnou súčasťou výstroja vojaka bola ochranná maska, 5. 5. 2020, <https://www.teraz.sk/slovensko>
- TASR, rozhovor Oslobodenie 75: Poľné fľaše vojakov boli zväčša z hliníka, 10. 5. 2020, <https://www.dobrenoviny.sk>

8. ZAHRANIČNÉ AKTIVITY

a) zahraničné cesty: medzinárodné vedecké konferencie a iné aktivity

Česká republika, Praha, 18.6.2020, (1 osoba x 1 deň, plk. Mgr. Miloslav Čaplovič, PhD.), plánovaná ZSC, účasť na slávnostnom zhromaždení Československej obce legionárskej pri príležitosti 75. výročia ukončenia 2. svetovej vojny a ďalší rozvoj bilaterálnej spolupráce.

Česká republika, Praha, 30.6. – 1.7.2020, (1 osoba x 2 dni, plk. Mgr. Miloslav Čaplovič, PhD.), plánovaná ZSC, aktívna účasť na slávnostnom otvorení výstavy „Milan Rastislav Štefánik, generál – osloboditeľ“ v Národnom muzeu v Prahe a ďalší rozvoj bilaterálnej spolupráce.

– ďalšie plánované zahraničné cesty neboli realizované z dôvodu pandémie koronavírusu spôsobujúceho ochorenie COVID-19.

b) zahraničné cesty: archívny výskum, štúdium, odborná spolupráca

– neboli realizované z dôvodu pandémie koronavírusu spôsobujúceho ochorenie COVID-19.

9. ARCHÍVNA ČINNOSŤ

Ďalšou z odborných činností, ktorú v roku 2020 úspešne zabezpečovali zamestnanci VHÚ – pracovníci Vojenského historického archívu Bratislava („ďalej VHA“), bola oblasť vojenského archívniectva. Okrem súboru činností spojených s ochranou archívnych dokumentov a ich využívaním vykonávali odborný dohľad nad vyradovacím konaním registratúrnych záznamov v rámci rezortu obrany. Vojenský archívári v tejto súvislosti vyriešili 327 návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov, resp. rozhodnutí o ich vyradení. Na základe vyradovacieho konania prevzali archívne dokumenty od 17 registratúr rezortu v rozsahu 138 škatúl.

Na základe žiadostí vybavili spolu 1 512 podaní od domácich a zahraničných žiadateľov. Zároveň poskytli služby 80 bádateľom počas 207 návštev, pričom im predložili 536 archívnych škatúl a 1 893 inventárnych jednotiek. Vzhľadom k opatreniam na zabránenie šírenia COVID-19 bola bádateľňa archívu väčšinu roka pre verejnosť zatvorená. Na e-bádateľni sme zaznamenali nárast počtu preštudovaných archívnych dokumentov návštevami o viac ako 29 % oproti rovnakému obdobiu minulého roka.

E-bádateľňa VHA zaznamenala v sledovanom období 4 592 návštev bádateľov zo 48 krajín celého sveta, ktorí si preštudovali 58 079 archívnych dokumentov. Okrem bádateľov z európskych štátov evidujeme bádateľov z USA, Japonska, Austrálie, Guatemaly, Paraguaja či Filipín.

Pracovníci VHA plnili aj úlohy spojené s udržateľnosťou projektu Digitalizácia kultúrneho dedičstva, spolufinancovaného prostredníctvom Operačného programu Informatizácia spoločnosti. Dovedna bolo k 31.12.2020 zdigitalizovaných a verejnosti prístupných 25 345 dokumentov z určených archívnych fondov a zbierok.

9.1 Vedecko-výskumná činnosť – archívne spracovávanie vybraných archívnych fondov a zbierok

A. hlavné vedecké projekty riešené v roku 2020

1. „Databáza padlých vojakov z 1. svetovej vojny (1914 – 1918)

Kód vedeckého projektu : II/1/21-23

Termín plnenia: január 2021 – december 2023

Vedúci: Mgr. Peter Kralčák, PhD.

Riešitelia: PhDr. Milena Balcová, PhDr. Andrea Desille,

PhDr. Katarína Mináriková, Ing. Milan Ondruš,

Mgr. Viktor Gabáni, Mgr. Darina Jurčová-Glinová,

Jana Farkašová

Plánovaný výstup: elektronická databáza (vydanie VHÚ 2020).

Hodnotenie za rok 2020:

Vedecký projekt „Databáza padlých vojakov z obdobia 1. svetovej vojny (1914 – 1918)“ predpokladá prepisovanie 267 vojenských matrik uložených vo VHA Bratislava podľa vopred danej štruktúry. Vyžaduje od riešiteľov okrem poznania základných historických reálií aj jazykové znalosti, pretože matriky sú písané v rôznych jazykoch (slovenský, český, maďarský, nemecký). Výstupom bude databáza padlých vo formáte tabuľky s ambíciou vytvorenia online databázy s možnosťou fulltextového vyhľadávania podľa zadaných parametrov. Online databáza bude k dispozícii verejnosti na stránke www.vhu.sk. Na jeseň 2020 sa začalo s pilotným prepisovaním matrik, aby bolo možné presne stanoviť metodiku a celkovú štruktúru a obsah projektu. V roku 2020 bolo spracovaných 9 matrik.

Dovedna k 31. decembru 2020 bolo spracovaných 7 869 mien (Kralčák 221, Balcová 1 175, Mináriková 1 082, Gabáni 387, Ondruš 702, Desille 1 561, Jurčová-Glinová 1 455, Farkašová 1 286).

B. Hlavné výskumné úlohy riešené v roku 2020 (archívnictvo)

1. „Ministerstvo obrany Slovenskej republiky – spisy spravodajské 53“

Výskumná úloha

Termín plnenia: január 2018 – december 2022

Riešitelia: PhDr. M. Balcová

Plánovaný výstup: inventár (vydanie 2022).

Hodnotenie za rok 2020:

Vzhľadom na plnenie iných pracovných úloh, hlavne zabezpečovanie časovo aj obsahovo najnáročnejšej agendy VHA na uvedenej výskumnej úlohe nepracovala.

2. „Ministerstvo obrany Slovenskej republiky – spisy obyčajné 1941 – 1944“

Výskumná úloha

Termín plnenia: január 2018 – december 2023

Riešitelia: Mgr. V. Gabáni

Plánovaný výstup: inventár I. (vydanie 2021).

Hodnotenie za rok 2020:

Mgr. V. Gabáni ukončil spracovanie roku „spisov obyčajných 1942“ a odovzdal rukopis v rozsahu 193 rukopisných strán. Po dopracovaní registrov a redakčných úpravách bude inventár k archívnemu fondu Ministerstvo obrany Slovenskej republiky – spisy obyčajné roky 1941 a 1942 vydaný. Následne spracoval 4 škatule dokumentov z roku 1943 a napísal 5 rkps strán inventára k fondu.

3. „Vysoká vojenská technická škola Liptovský Mikuláš“

Výskumná úloha

Termín plnenia: január 2020 – december 2024

Riešitelia: Ing. M. Ondruš

Plánovaný výstup: inventár (vydanie VHÚ 2024).

Hodnotenie za rok 2020:

V súlade s plánom Ing. M. Ondruš spracoval 65 škatúl archívneho fondu a napísal 23 strán inventára. Plnenie výskumnej úlohy pokračuje podľa plánu.

4. „Stavebné riaditeľstvo VI. zboru v Košiciach“

Výskumná úloha

Termín plnenia: marec 2019 – marec 2020

Riešitelia: PhDr. K. Mináriková

Plánovaný výstup: inventár (vydanie VHÚ 2021).

Hodnotenie za rok 2020:

PhDr. K. Mináriková spracovala 41 škatúl archívneho fondu a napísala 123 rukopisných strán. Inventár bude po redakčných úpravách vydaný.

5. „Stavebné riaditeľstvo VII. zboru v Bratislave 1921 – 1936“

Výskumná úloha

Termín plnenia: marec 2020 – december 2021

Riešitelia: PhDr. K. Mináriková

Plánovaný výstup: inventár (vydanie VHÚ 2021).

Hodnotenie za rok 2020:

PhDr. K. Mináriková spracovala 36 škatúl archívneho fondu a napísala 56 rukopisných strán. Plnenie výskumnej úlohy pokračuje podľa plánu.

6. „Krajinské vojenské veliteľstvo Bratislava 1939“

Výskumná úloha

Termín plnenia: január 2019 – december 2022

Riešitelia: Mgr. P. Kralčák, PhD.

Plánovaný výstup: inventár (vydanie VHÚ 2022).

Hodnotenie za rok 2020:

Plnenie výskumnej úlohy pokračuje podľa plánu.

Poznámka: V súvislosti s opatreniami na zabránenie šíreniu vírusu Covid-19 zamestnanci archívu v značnej miere využívali prácu z domácnosti. Z tohto dôvodu bolo spracovávanie archívnych fondov obmedzené. Vedecko-výskumní pracovníci okrem základných úloh archívu pracovali hlavne na vedeckom projekte *Databáza padlých vojakov z obdobia I. svetovej vojny (1914 – 1918)*.

Archívne služby žiadateľom z rezortu obrany SR a z radov civilnej verejnosti

Správne úkony pre fyzické a právnické osoby:

- Mgr. P. Kralčák, PhD. spracoval písomné odpovede na 6 žiadostí,
- PhDr. M. Balcová spracovala písomné odpovede na 291 žiadostí,
- Ing. M. Ondruš spracoval písomné odpovede na 42 žiadostí,
- PhDr. A. Desille spracovala písomné odpovede na 69 žiadostí,
- Mgr. D. Jurčová-Glinová spracovala písomné odpovede na 224 žiadostí,
- PhDr. K. Mináriková spracovala písomné odpovede na 14 žiadostí,
- do VA-CR Trnava bolo postúpených 10 písomných žiadostí,
- vyrad'ovacie konanie: 327 vybavených žiadostí (Mgr. V. Gabáni – 325, PhDr. A. Desille – 2).
- žiadosti na e-bádateľni – 145 vybavených žiadostí (z. J. Farkašová)
Elektronickou poštou bolo vybavených 384 žiadostí.

V roku 2020 bolo vybavených 1 512 písomných žiadostí, čo je pokles o približne 5 % v porovnaní s rokom 2019.

Prevažná časť pracovnej agendy VHA, okrem vyrad'ovacieho konania, sa v hodnotenom období týkala výpisov z kmeňových listov vojakov a poddôstojníkov.

9.2 Poskytovanie archívnych služieb verejnosti

Konzultácie a obsluha v bádateľni

– počet návštev v bádateľni	207
– počet bádateľov (nárast fyzických osôb)	80
– počet predložených archívnych škatúl	536
– počet vyhľadaných a predložených archívnych jednotiek	1 893

Špeciálne zbierky

– počet návštev v špeciálnych zbierkach	9
– počet bádateľov (fyzických osôb)	5

e-bádateľňa VHA

– počet návštev (relácií)	4 592
– počet bádateľov (používateľov)	4 540
– počet preštudovaných archívnych dokumentov	58 079

Poznámka: *Vzhľadom na opatrenia na zabránenie šírenia COVID-19 bola bádateľňa archívu pre verejnosť väčšinu roka 2020 zatvorená. Na e-bádateľni sme zaznamenali nárast počtu preštudovaných archívnych dokumentov návštev o viac ako 29 % oproti rovnakému obdobiu minulého roka.*

Bádateľom boli poskytnuté súbory vojensko-historických fotografií, vojenské periodiká, vojensko-odborné a vojensko-historické práce, mapy, spomienky vojenských osôb a ďalšie materiály. Z roka na rok sledujeme nárast záujmu bádateľskej verejnosti o archívne fondy a zbierky Vojenského historického archívu. Stránku navštívili bádatelia zo 48 krajín celého sveta. (Okrem bádateľov zo Slovenska, Českej republiky, Maďarska, Spolkovej republiky Nemecka, Francúzska, USA, Veľkej Británie, Srbska evidujeme bádateľov aj z krajín, ako Japonsko, Austrália, Guatemala, Paragvay, Filipíny a pod.).

Výber, vyhotovovanie a popis fotografií pre potreby pracovníkov OVHV, vojenské zložky, spoločenské organizácie spracovala J. Farkašová.

Scany : 4 636 (z toho platená služba 25 ks)

Z. PhDr. A. Desille vyhľadala 237 ks osobných spisov vojakov a poddôstojníkov a spätne založila 186 ks osobných spisov a vyhľadala 7 ks vojenských predpisov a spätne založila 19 ks vojenských predpisov.

Za účelom vybavovania správnej agendy VHA z. Mgr. D. Jurčová-Glinová vyhľadala 353 ks osobných spisov vojakov a poddôstojníkov a spätne založila 384 ks osobných spisov vojakov a poddôstojníkov.

Za účelom vybavovania správnej agendy VHA z. PhDr. M. Balcová vyhľadala 40 ks osobných spisov vojakov a poddôstojníkov.

VHA v roku 2020 poskytol občanom a inštitúciám platené služby v celkovej výške 601 €.

9.3 Trvale zabezpečovať ochranu archívnych dokumentov a zbierok

Ochrana archívnych fondov a zbierok sa zabezpečovala v rámci existujúcich finančných, materiálnych a personálnych možností VHA. Pracovníčka PhDr. A. Desille 2x týždenne sledovala a zapisovala hodnoty teploty a relatívnej vlhkosti vzduchu. Na základe výsledkov meraní klimatických podmienok v depozitoch boli prijímané bezprostredné opatrenia. Teplota a vlhkosť vzduchu v skladových priestoroch sa udržiavali pravidelným vetraním.

9.4 Lektorská činnosť

Počas roka 2020 bolo spracovaných 327 odborných posudkov k návrhom na vyradenie registratúrnych záznamov a rozhodnutí o vyradení registratúrnych záznamov. Zároveň bolo telefonicky vykonaných stovky metodických usmernení súvisiacich so spracovaním návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov (hlavne Ing. Milan Ondruš, prípadne Mgr. Viktor Gabáni, Mgr. Peter Kralčák, PhD.). Pracovníci VHA Ing. Milan Ondruš a Mgr. Viktor Gabáni vo VR 2020 nevykonávali lektorskú činnosť a taktiež odbornú pomoc na pracoviskách administratívnej bezpečnosti v oblasti vyradovania registratúrnych záznamov z dôvodu nariadených opatrení na elimináciu šírenia COVID-19.

9.5 Digitalizácia archívnych dokumentov – udržateľnosť projektu „Digitalizácia kultúrneho dedičstva VHÚ“ v rámci Operačného programu Európskej únie Informatizácia spoločnosti.

Pracovníčky VHA J. Farkašová a Mgr. N. Vargová digitalizovali archívne dokumenty a zbierky v súvislosti s udržateľnosťou projektu „Digitalizácia kultúrneho dedičstva VHÚ“ v rámci Operačného programu Európskej únie Informatizácia spoločnosti. Pracovníčky digitalizačného pracoviska digitalizujú priebežne aj kmeňové doklady vojakov a poddôstojníkov rôznych ročníkov narodenia, ktoré boli použité v bežnej agende, a tým vytvárajú ďalšiu zbierku zdigitalizovaných archívnych dokumentov. V 1. polroku 2020 naskenovali spolu 3 675 strán/ 265 ks kmeňových dokladov, v 2. polroku naskenovali spolu 5 134 strán/346 ks kmeňových dokladov (t. j. spolu za celý rok 2020 je to 611 kusov. Skeny kmeňových dokladov vojakov slúžia pre potreby VHA.

Dovedna bolo k 31. decembru 2020 zdigitalizovaných a verejnosti sprístupnených 25 345 dokumentov z určených archívnych fondov a zbierok. Výsledky ich práce si možno pozrieť na stránke <http://ebadatelnavha.vhu.sk/>.

Tabuľka: Výkon vybraných odborných činností VHA od 01. 01. 2020 – 31.12.2020

Výkon vybraných odborných činností VHA	Počet
Spracované archívne fondy a zbierky (počet škatúl)	146
Vypracované inventáre a katalógy (počet titulov/počet strán)	-/395 rkp strán
Počet návštev v bádateľni / špeciálne zbierky	207/9
Počet vybavených žiadostí	1512
Počet poskytnutých arch. škatúl / arch. jednotiek	536/1893

10. MÚZEJNÁ ČINNOSŤ

Zamestnanci VHÚ – pracovníci VHM, ktoré v rámci svojej pôsobnosti plní funkciu ústredného vojenského múzea, naďalej pokračovali v ďalšom zhromažďovaní, odbornom spracúvaní a sprístupňovaní zbierkových predmetov dokumentujúcich dejiny vojenstva a vojenskej dejiny Slovenska. Rozsah, ako aj kvalitu vykonávania základných odborných činností vo VHM však dlhodobo negatívne ovplyvňujú nedostatočné personálne, materiálno-technické a finančné zdroje. Pracovníci VHM napriek tomuto negatívne faktoru v rámci odbornej ochrany ošetrili 1 456 ks múzejných predmetov. Okrem toho prekonzervovali 131 ks zbierkových predmetov a čiastočne zreštaurovali 16 ks zbierkových predmetov, a to aj vďaka čiastočnej, ale výdatnej pomoci príslušníkov Ozbrojených síl SR. Základné ošetrovanie bolo vykonané na zbierkových predmetoch zaradených do zbierky automobilová technika, tanková, delostrelecká a letecká technika. V rámci konzervácie bolo vykonané základné ošetrovanie zbierkových predmetov zaradených do zbierky – bojové zástavy, automatické zbrane, výstrojný materiál, strelivo a náloživo, rovnako ako zbierkových predmetov použitých do vitrín pri aranžovaní pripravovanej výstavy „Slováci v rovnošatách 1848 – 2020“. V mesiacoch marec – jún 2020 sa v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 a vyhlásenia núdzového stavu nemohli využívať žiadne ošetrovacie práce konzervátorov VHM Piešťany v spolupráci s technickou pomocou OS SR.

V dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 boli v roku 2020 všeobecne obmedzené spoločensko-kultúrne aktivity. Z uvedeného dôvodu zamestnanci VHM Piešťany neparticipovali na tradičných múzejných aktivitách a o to viac sa zamerali prípravou pre otvorenie expozície ku dňu 2. júna 2020. Pred otvorením sezóny zabezpečili pracovníci VHM Piešťany čistenie vonkajších a vnútorných priestorov. Rovnako boli ošetrované mnohé zbierkové predmety v jednotlivých halách. Zároveň boli dofúkané pneumatiky na kolesovej technike. Múzeum bolo počas letnej sezóny otvorené pre verejnosť v súlade s protipandemickými opatreniami.

Na prelome mesiacov septembra a novembra sa do organizačne a logisticky najrozsiahlejšej operácie v histórii Ozbrojených síl SR, ktorej úlohou bolo celoplošné pretestovanie obyvateľov Slovenskej republiky, aktívne zapojili aj naši profesionálni vojaci, ktorí sú vyčlenení z Ozbrojených síl SR na plnenie úloh v prospech rozpočtovej organizácie Vojenského historického ústavu. V priebehu spomínaných dvoch dní ako veliteľia odborných stredísk, resp. ako členovia ich podporných tímov, plnili škálu služobných úloh, ktorých splnenie umožnilo naplnenie ambiciózneho cieľa operácie Spoločná zodpovednosť.

Okrem tejto skupiny našich kolegov vo vojenských rovnošatách sa do neútočného boja proti neviditeľnému nepriateľovi – ochoreniu COVID-19 zapojilo aj niekoľko dobrovoľníkov z radov zamestnancov VHÚ, ktorí na viacerých odborných miestach v rôznych kútoch našej vlasti zabezpečovali rozsiahlu administratívnu agendu spojenú s celoplošným pretestovaním nášho obyvateľstva. Aj ich zásluhou sa podarilo celoplošne pretestovať veľkú časť obyvateľstva Slovenska a odhaliť takmer štyri desiatky tisíc pozitívne testovaných osôb. Za ich prácu v neľahkých podmienkach im vyjadrili uznanie nielen členovia vlády Slovenskej republiky, ale aj prezidentka Slovenskej republiky ako hlavná veliteľka Ozbrojených síl Slovenskej republiky.

10.1 Komisia na tvorbu zbierok:

Komisiu na tvorbu zbierok VHM („KTZ“) v roku 2020 tvorilo 15 členov. V priebehu roka 2020 zasadala osemkrát, z toho raz nebola uznášaniaschopná. Dovedna bolo predložených 141 návrhových a 33 dokumentačných listov (Mo Piešťany predložilo 135 návrhových listov a 33 dokumentačných listov; Mo Svidník 6 návrhových listov).

Mo Piešťany predložilo 14 návrhových listov na zaradenie 279 ks predmetov do Pomocného fondu. Mo Svidník predložilo 1 návrhový list na zaradenie 1 ks predmetu do Pomocného fondu. Okrem pomocného fondu boli za Mo Piešťany predložené 4 návrhové listy na zaradenie 3 275 ks predmetov do Materiálu na ďalšie využitie.

VHM Mo Piešťany 168 ks

• do zbierky číslo I – Chladné zbrane	1 ks	v hodnote	700,- €
• do zbierky číslo III – Pušky a karabíny	22 ks	v hodnote	7.250,- €
• do zbierky číslo IV – Automatické zbrane	10 ks	v hodnote	3.900,- €
• do zbierky číslo V – Tanky a obrnená technika	4 ks	v hodnote	20.730,- €
• do zbierky číslo IX – Strelivo a náloživo	13 ks	v hodnote	3.805,- €
• do zbierky číslo XII – Automobilová technika	2 ks	v hodnote	18.500,- €
• do zbierky číslo XIV – Výstrojný materiál	33 ks	v hodnote	1.865,70,- €
• do zbierky číslo XV – Rady, vyzn., medaily	65 ks	v hodnote	650,- €
• do zbierky číslo XIX – Rôzny múzejný materiál	1 ks	v hodnote	20,- €
• do zbierky číslo XXI – Zdravotnícky materiál	4 ks	v hodnote	200,- €
• do zbierky číslo XXII – Pisomnosti	13 ks	v hodnote	290,- €
SPOLU	168 ks	v hodnote	56.520.70,- €

VHM Mo Svidník 6 ks

• do zbierky číslo IX – Strelivo a náloživo	6 ks	v hodnote	95,- €
SPOLU	6 ks	v hodnote	95,- €

Použité prírastkové čísla za rok 2020: v Mo Piešťany 2020/00001 P – 2020/00168 P a v Mo Svidník 2020/00001 S – 2020/00006 S.

Počet zapísaných zbierkových predmetov v roku 2020:	174 ks	v celkovej hodnote	56 520,70 €
Z toho: prevodom	33 ks	v hodnote	49 310,00 €
darom	94 ks	v hodnote	2 335,70 €
výskumom	33 ks	v hodnote	3 840,00 €
nákupom	14 ks	v hodnote	1 035,00 €

Počet zaevidovaných predmetov v registračnej knihe vo VHM Mo Piešťany	743 ks
z toho: darom	515 ks
prevodom	57 ks
výskumom	156 ks
nákupom	15 ks
z toho: počet zbierkových predmetov	240 ks
počet predmetov vo fonde materiál na ďalšie využitie (MDV)	123 ks
počet predmetov v pomocnom fonde (PF)	154 ks
počet predmetov zaradených do príručnej knižnice	8 ks
počet nespracovaných predmetov	218 ks

Počet zaevidovaných predmetov v registračnej knihe VHM Mo Svidník	105 ks
z toho: darom	6 ks
nákupom	99 ks
z toho: počet zbierkových predmetov	6 ks
počet predmetov vo fonde materiál na ďalšie využitie (MDV)	0 ks
počet predmetov v pomocnom fonde (PF)	0 ks
počet nespracovaných predmetov	99 ks

10.2 Správa o výpožičných, nájomných a darovacích zmluvách

VHM má uzavretých 59 platných výpožičných zmlúv, z toho 23 s vojenskými útvarmi („VÚ“), 14 s rôznymi organizáciami a 22 s obcami, resp. mestami.

V roku 2020 bolo uzatvorených 30 výpožičných zmlúv, 16 s OS SR, 10 s obcami a 4 s organizáciami (z toho 1 krátkodobá a navyše dva dodatky k výpožičnej zmluve). V rámci kontrolnej činnosti bola vykonaná kontrola u 11 vypožičiatel'ov, kde bolo konštatované v 10 prípadoch, že vypožičiatel' užíva zbierkové predmety v súlade s dohodnutým účelom a vykonáva také ochranné, prípadne ďalšie opatrenia tak, aby nedošlo k zámene, odcudzeniu, strate, poškodeniu alebo zničeniu zbierkových predmetov. Na základe týchto kontrol bol zistený jeden nedostatok – strata 1 ZP v org.: Univerzita Alexandra Dubčeka Trenčín, ktorý rieši polícia SR.

Tab.: Výkon odbornej správy zbierkových predmetov od 01. 01. 2020 – 31. 12. 2020

Výkon odbornej správy zbierkových predmetov	Počet
Celkový počet zaevidovaných zbierkových predmetov – kusov	19 987
Celkový počet prírastkových čísiel	19 121
– Mo VHM Piešťany	
Celkový počet zaevidovaných zbierkových predmetov – kusov	9 440
Celkový počet prírastkových čísiel	9 440
– Mo VHM Svidník	
Celkový počet zaevidovaných zbierkových predmetov – kusov	10 547
Celkový počet prírastkových čísiel	9 681
Nadobudnuté zbierkové predmety v roku 2020 dovedna VHM	174
Mo VHM Piešťany	168
Mo VHM Svidník	6
Chronologická evidencia – 1. stupeň v roku 2020	174
Počet zapísaných zbierkových predmetov v programe ESEZ – 1.stupeň	15 488
Mo VHM Piešťany	9 440
Mo VHM Svidník	6 048
Počet zapísaných zbierkových predmetov v programe ESEZ – 2.stupeň	9 721
Mo VHM Piešťany	9 030
Mo VHM Svidník	691
Vyradenie múzejných predmetov v roku 2020	0
Ošetrovanie zbierkových predmetov spolu:	1 603
Základné ošetrovanie	
Mo VHM Piešťany	741
Mo VHM Svidník	715
Konzervácia	
Mo VHM Piešťany	73
Mo VHM Svidník	58

Čiastočné reštaurovanie	
Mo VHM Piešťany	9
Mo VHM Svidník	7
Kompletné reštaurovanie	
Mo VHM Piešťany	0
Mo VHM Svidník	0

Návštevnosť expozícií / výstav VHM za obdobie od 1. 1. 2020 – 30. 12. 2020

Pracoviská VHM	Počet návštevníkov
Expozícia VHM v Piešťanoch	4 103
Expozícia VHM vo Svidníku	12 793
Vyhliadková veža Dukla, od 1.7. do 15.10.2020	21 307
Spolu	38 203

EXPOZÍCIE :

- expozícia VHM v Piešťanoch „Výzbroj čs. armády v rokoch 1945 – 1992“,
- expozícia VHM vo Svidníku „Vojenské dejiny Slovenska v rokoch 1914 – 1945“,
- vyhliadková veža Dukla expozícia „Duklianske bojisko v premenách času 1944 – 2018“.

11. HODNOTENIE A ANALÝZA VÝVOJA VHÚ V ROKU 2020

Rozpočtová organizácia Vojenský historický ústav so sídlom v Bratislave po 25 rokoch úspešnej existencie predložila za účelom skvalitnenia komplexného zabezpečenia jej pôsobnosti ako moderného vedeckého pracoviska *Koncepciu rozvoja rozpočtovej organizácie VHÚ na roky 2020 – 2030*, aby aj v nasledujúcom desaťročí mohla kvalitne plniť odborné úlohy stanovené právnymi predpismi v oblasti vojenskej historickej vedy, vojenského archívnictva, vojenského múzejníctva a správy národných kultúrnych pamiatok, s osobitným dôrazom na úspešné zabezpečenie špecializovaného základného a aplikovaného vojensko-historického výskumu, archívnej, múzejnej a pamiatkovej starostlivosti, ako aj bibliografickej, vedecko-informačnej a edičnej činnosti.

Prijatím *Koncepcie rozvoja rozpočtovej organizácie VHÚ na roky 2020 – 2030* (ďalej len „Koncepcia rozvoja VHÚ“) kolégiom ministra obrany SR dňa 12. septembra 2019 sa vytvorili predpoklady pre kvalitatívny posun rozvoja slovenskej vojenskej historickej vedy, vojenského archívnictva, vojenského múzejníctva, odbornej správy majetku štátu, s osobitným dôrazom na ochranu národných kultúrnych pamiatok. Zároveň sa vytvoril predpoklad pre zabezpečenie kvalitnejších pracovných podmienok pre zamestnancov VHÚ, ktorí sa aktívne podieľajú na zvyšovaní historického povedomia nielen zamestnancov ministerstva obrany a príslušníkov Ozbrojených síl SR, ale aj širokej verejnosti. Jej realizáciou sa skvalitnili podmienky pre odbornú prácu vojenských historikov, vojenských archivárov a múzejných pracovníkov, ktorí sú výsledkami svojej práce nápomocní pri úsilí rezortu ministerstva obrany zameranom na zvyšovanie jeho dôveryhodnosti a pozitívnej prezentácii doma aj v zahraničí.

Realizáciou opatrení tvoriacich obsah *Koncepcie rozvoja VHÚ* zameraných na ďalšie skvalitňovanie odbornej ochrany archívnych dokumentov a zbierkových predmetov sa v roku 2020 zlepšili podmienky pre ich odbornú správu. Zároveň sa vytvorili

podmienky pre ďalšie skvalitňovanie služieb pri rôznych formách sprístupňovania archívnych dokumentov a zbierkových predmetov dokumentujúcich dejiny vojenstva a vojenskej dejiny Slovenska v prospech odbornej, ale aj širokej laickej verejnosti všetkých vekových skupín.

12. HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV VÝSTUPOV VHÚ

Rezort ministerstva obrany – ústredný orgán štátnej správy Ministerstvo obrany SR: rozvoj vojenskej historickej vedy, rozvoj medzinárodnej spolupráce v oblasti vojenskej historickej vedy, vojenského archívництва a múzejníctva; odborná ochrana a využívanie národného kultúrneho dedičstva; expertízy, vojenskohistorické analýzy, odborné stanoviská a podkladové materiály, návrhy rozkazov prezidenta SR k historickým výročiam, na zapožičanie bojových zástav vojenským útvarom a vojenským zväzkom, na zapožičanie historických názvov a čestných názvov vojenským útvarom a vojenským zväzkom, návrhy rozkazov ministra obrany na priznanie znakov vojenským útvarom, školám, ústavom a zariadeniam rezortu ministerstva obrany, návrhy príhovorov a prejavov k historickým výročiam, vojenská symbolika, publikačná činnosť...;

Ozbrojené sily SR: publikačná činnosť, prednášky, vojensko-historické služby a iné druhy výstupov na podporu rozvoja vzdelávania a výchovy; odborná metodická a materiálna pomoc vojenským telesám v oblasti práce s vojenskými tradíciami;

Štátne orgány, inštitúcie, organizácie z iných rezortov: najmä Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo zahraničných vecí (zastupiteľské úrady v zahraničí), Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstvo kultúry SR: posudková a expertízna činnosť, odborné poradenstvo (medzinárodné dohody o vojnových hroboch, odškodňovanie, rehabilitácie...), opisy z archívnych dokumentov a výpisy z nich, odborné stanoviská pre potreby súdov, prokuratúr a vyšetrovateľov (vojnové represálie, vojnové zločiny...), referáty, prednášky.

Odborná a laická verejnosť: sprístupňovanie najnovších poznatkov vojenskej historickej vedy prostredníctvom publikačnej činnosti (syntézy, monografie, zborníky, odborný vojensko-historický časopis, štúdie, články), seminárov, konferencií, prednášok, výstav, poskytovania archívnych a knižničných služieb.